

PORADNIK SPÓŁDZIELNI

Przedpłata wynosi
3 zł kwart.
Cena ogłoszeń:
Wiersz petyt. 4-łam.
30 groszy.

DWUTYGODNIK DLA SPRAW SPÓŁDZIELCZYCH.
ORGAN
UNJI ZWIĄZKÓW SPÓŁDZIELCZYCH W POLSCE
wychodzący zamiast czasopism

Wydawca:
Unja Związków Spółdziel-
czych w Polsce.
Poznań, plac Wolności 18.
Redaktor: Rus Kuasztelan.

„Poradnik Spółdzielni” „Poradnik Spółdzielni Kredytowych” „Siła” „Odrodzenie”.

Nr. telefonów: Unja Związków Spółdzielczych w Polsce 4321, 2056, 2183, 2184; Spółdzielnia Wydawnicza U. Z. S. w Poznaniu — 3489

Wszelkie przesyłki należy adresować: Do Redakcji: Unja Związków Spółdzielczych w Polsce. — Poznań pl. Wolności 18.

Do Administracji: Spółdzielnia Wydawnicza U. Z. S. w Poznaniu, pl. Wolności 18. Konto czekowe: Poznań P. K. O. nr. 206 013.

„Narody, które nie umieją pracować i oszczędzać, znikną z powierzchni ziemi”.

POZNAŃ

*

WARSZAWA

*

LWÓW

*

KRAKÓW.

Spis rzeczy: Nasz handel zagraniczny a oszczędność. — Obliczenie podatku dochodowego przez spółdzielnie. — Ustawa dewizowa a spółdzielnie. — Inwentaryzacja w Rolnikach. — Państwowy podatek od nieruchomości Spółdzielni. — Organizacja drobnych wkładów oszczędnościowych. — Z naszego ruchu spółdzielczego. — Przegląd czasopism. — Zmiana osób. — Pokwitowanie. — Ogłoszenia: Rejestr spółdzielni. — Walne Zgromadzenia. — Bilanse.

Nasz handel zagraniczny a oszczędność.

Jednym z najważniejszych zadań, jakie z biegiem czasu wyrosło z praktyki życiowej dla spółdzielczości, jest gromadzenie oszczędności, piecza nad nimi, odpowiednia działalność, zmierzająca ku wychowaniu i utrzymaniu zmysłu oszczędnościowego w społeczeństwie. Tem samym ruch spółdzielczy oparty o jeden z najelementarniejszych czynników ekonomicznych zrasta się głęboko z życiem gospodarczym, kontroluje je i włącza w pewne koroty, zapewniające normalny bieg i tok codziennym sprawom gospodarczym. Byłoby błędem nie do darowania sądzić, że zmiany, jakie zaszły w ostatnich 10 latach mogły tak dalece wstrząsnąć podstawami życia gospodarczego, że równocześnie z zanikiem kapitałów obrotowych i oszczędności, a więc dóbr materialnych, zaginęły i dawne zasady gospodarowania, dawne podłoże ideowe. Bardziej niż kiedykolwiek realizm życia gospodarczego stwierdza dzisiaj odwieczną prawdę gospodarczą, że człowiek z swemi potrzebami stoi wobec ograniczonej ilości dóbr, że zaspakając może tylko takie potrzeby, które są najpilniejsze i to tylko w miarę posiadanych przez siebie środków. Przeważająca część naszych warsztatów produkcyjnych w rolnictwie, przemyśle i handlu ugina się obecnie pod zmorą braku kapitałów obiegowych. Z pośród wszelkich potrzeb, potrzeba gotówki staje się rzeczą najpilniejszą. Wydawałoby się więc, że kwestja tak paląca, nie chcąc zniknąć z powierzchni życia codziennego, doczeka się w krótkim czasie swego rozwiązania, a jednak mnożą się oznaki, stwierdzające wprost odmienny rozwój wypadków. Jednym z takich objawów, posiadają-

cym zresztą znaczenie ogólne, jest układ naszego handlu zagranicznego.

W każdym państwie o określonych granicach politycznych i celnych rozwój handlu zagranicznego zależy nie tylko od własnej polityki handlowej i celnej; wielkie znaczenie mają rynki zagraniczne i konjunktury, polityka obcych państw i t. d. Często nawet przypisuje się tym ostatecznym czynnikom szczególnie zaś t. zw. naturalnemu układowi warunków przyrodniczych, decydujący wpływ na kierunek i rozmiary handlu zagranicznego. Na tem tle wyrosła n. p. teoria wolności handlu międzynarodowego, która właśnie jednostkom słabym ma gwarantować realne korzyści. W myśl tej teorii kraj, wykazujący nadwyżkę importu nad eksportem, winien się znajdować w sytuacji bardzo korzystnej. Czy można to również powiedzieć o Polsce?

Z ogłoszeń naszego Głównego Urzędu Statystycznego dowiadujemy się, że nasz bilans handlowy był wybitnie bierny w okresie od 1919 do 1922 r. dzięki importowi gotowych fabrykatów, maszyn, instalacji i t. d., dzięki importowi węgla i środków żywnościowych. Po przyłączeniu Górnego Śląska odpada import węgla, przemysł szczególnie włókienniczy rozwija się bardzo pomyślnie, bo przekracza nawet w jednej z swych gałęzi, w przemyśle bawełnianym, poziom przedwojenny. W dodatku odbudowa rolnictwa postępuje naprzód, a polityka inflacyjna stwarza pomyślną konjunkturę dla naszego eksportu. Rok 1923 zamykamy w przeciwstawieniu do okresu poprzedniego wyraźną nadwyżką eksportu nad importem, sięgającą kilkudziesięciu milionów zł. Za to rok 1924 i 1925 daje wyraźny deficyt, mimo ogólnego wzrostu pozycji eksportowych i importowych. Nie będziemy się dłużej zajmowali przyczynami, jakie złożyły

się na taki obrót rzeczy. Nie mamy również zamiaru poruszać związku, jaki zachodzi między handlem zagranicznym a walutą. Zależy nam raczej na podkreśleniu innych momentów, mogących oświetlić nieco sprawę oszczędności w Polsce.

Bardzo rozpowszechnione jest u nas mniemanie, że oszczędności nie narastają w szybkim tempie z tego powodu, że nie ma z czego oszczędzać. Brak nam jest owych milionów marek przedwojennych, znajdujących się normalnie w obrocie; brak owej nadwyżki dochodowej, z której pewna część wpłynęła do rezerwuaru Banków depozytowych. Tymczasem właśnie nasz handel zagraniczny przeczy takiemu postawieniu sprawy. Prawda jest fakt, że straciliśmy nasze przedwojenne oszczędności. Mylnem jednak twierdzenie, że nie mamy z czego oszczędzać. Obroty naszego handlu zagranicznego wykazują bowiem następujące sumy: wartość importu wynosiła w r. 1922 — 845.355.000,—, w roku 1923 — 1.116.482.000,— zł, w r. 1924 — 1.488.558.000,— zł; wartość wywozu wynosiła: w r. 1922 — 655.151.000,— zł, w r. 1923 — 1.195.587.000,— zł, w r. 1924 — 1.265.873.000,— zł. Z powyższych cyfr wyraźnie wynika, że mimo wszelkich trudności, z jakimi borykamy się codziennie, rosną ogólne obroty; niema mowy o cofaniu, idziemy naprzód, rozwijamy się.

Gdy z jednej strony cyfry powyższe mogą stać się podstawą dla optymistycznego poglądu na rozwój życia gospodarczego w Polsce, tak z drugiej strony niezłocznie czytamy z nich dalszą, smutną niestety, prawdę, że mimo ogólnego wzrostu obrotów, konsumujemy za dużo. Żyjemy nad stan! Nie byłoby powodu do podkreślenia naszego deficytu handlowego, gdybyśmy go mogli pokrywać innymi pozycjami dodatnimi. Wszak przed wojną Niemcy, Anglja, miały ujemny bilans handlowy, a jednak nie był on groźnym dla rozwoju gospodarczego tych państw z tej prostej przyczyny, że wyrównywały go wpływy, jakie dawało pośrednictwo handlowe, komunikacyjne i bankowe oraz odpowiednia kapitalizacja. Tempo wzrostu kapitałów i oszczędności w Niemczech przedwojennych było większe, aniżeli tempo wzrostu deficytu handlowego. Radykalnym środkiem na zwiększony import towarów zagranicznych było zwiększenie depozytów w bankach. Zrozumienie powyższych zasad, stałe stosowanie tego lekarstwa, stało się podporą samodzielności gospodarczej i potęgą politycznej.

I dla nas niema innej drogi wyjścia w warunkach obecnych. Ujemny gospodarczy efekt naszego biernego bilansu handlowego możemy zniwelować coprawda zwiększeniem eksportu, co już jest zadaniem produkcji i handlu; droga jednak trudna do zrealizowania. Za to natychmiast i bardzo skutecznie możemy stosować inny środek, a mianowicie ograniczyć import, wyrzec się konsumpcji tych towarów i artykułów, które bezwzględnie na dzisiejsze warunki są zbędne. Sumy, które liczne warstwy polskie wydają na artykuły luksusowe zagraniczne, na liczną masową tandetę, zalewającą nasz rynek krajowy, szkodzą Polsce nie tylko z tego względu, że powiększają nasz deficyt handlowy, ale głównie dlatego, że czynią wyrwę w naszym tak szczupłym kapitale obrotowym. A przecież zwiększenie kapitału obrotowego, zwiększenie naszych oszczędności i depozytów jest dzisiaj naj-

pilniejszą potrzebą społeczną, najważniejszym problemem gospodarczym.

Oszczędności w Polsce narastać będą prawidłowo i szybko z tą chwilą, jak oczyści się podłoże naszej codziennej konsumpcji. Nie można się spodziewać, by proces kapitalizacji odbywał się u nas bardzo prędko. Nie można jednak w żaden sposób dopuścić do tego, by się opóźniał lub cofał. Nasz handel zagraniczny wskazuje wyraźnie na jedną z zasadniczych przeszkód, stanowiących obecnie wielką zaporę dla pomyślnego rozwoju naszego ruchu oszczędnościowego. Trzeba zmienić kierunek naszej konsumpcji, trzeba pamiętać, że po to by żyć, nie starczy zaspakajać potrzeby bieżące, trzeba liczyć się z przyszłością i dlatego oszczędzać.

A. C.

Obliczenie podatku dochodowego przez spółdzielnie.

Wobec ustalenia interpretacji urzędowej, podajemy poniżej artykuł, w którym interpretacja § 10 p. 6. dotyczącego specjalnie spółdzielni, została z urzędową uzgodniona i wobec tego ostatecznie obowiązuje.

Redakcja.

Według ustawy o podatku dochodowym wszystkie spółdzielnie kredytowe, a spółdzielnie spożywców i rolniczo-handlowe („Rolniki“), znajdujące się w miejscowościach, zaliczonych przez ustawę o podatku przemysłowym do klasy III i IV, nie są obowiązane do składania zeznań o dochodzie. Są do tego jednak uprawnione. Obowiązek złożenia zeznania powstaje tylko wtedy, gdy tego zażąda władza podatkowa.

Natomiast spółdzielnie spożywców i rolniczo-handlowe, położone w miejscowościach klasy II, I i w Warszawie, są obowiązane składać zeznania o dochodzie, osiągniętym za ten rok operacyjny, który poprzedza rok podatkowy. Rokiem podatkowym jest każdy rok kalendarzowy. Spółdzielnie, zamykające bilans na 30/VI. 1924 roku, opłacają podatek w 1925 r. od dochodu, osiągniętego za rok od 1/VII. 1923 — 30/VI. 1924.

Zeznanie należy złożyć co rok do dnia 1 maja. W r. b. wyjątkowo termin ten przedłużono do dnia 30 czerwca.

Sama ustawa o podatku dochodowym, jak i jej poszczególne przepisy zostały już omówione w odpowiednich artykułach „Poradnika Spółdzielni“.

Ze względu na pewne trudności, jakie wynikają mogą przy obliczaniu dochodu podatkowego i wypełnianiu zeznania¹⁾ poniżej podajemy praktyczne przykłady.

Przykłady te odnosić się będą do spółdzielni:

- 1) działających na podstawie ustawy o spółdzielniach,
- 2) związkowych t. j. należących do związków rewizyjnych,
- 3) rozszerzających działalność nie tylko na członków, ale i na nieczłonków, lecz zwroty i nad-

Wzór zeznania został ogłoszony w nr. 12 „Poradnika“ z r. b. Formularze zeznań można nabyć w Sdóldzielni Wydawniczej i Związku Spółdzielni Polskich. Cena jednego egzemplarza 5 groszy.

płat, przypadające na nieczłonków, przelewających do funduszy niepodzielnych między członków.

Spółdzielnia związkowa, opierająca się na ustawie o spółdzielniach, jeżeli statutowo i faktycznie działa wyłącznie z członkami jest od podatku dochodowego zwolniona bez względu na wysokość rocznego zysku bilansowego (ponad 1.500 zł.) i przez to samo również jest zwolniona od składania zeznań o dochodzie bez względu na klasę miejscowości, w której się znajduje.

Za działalność, o której wspomina się wyżej, uważa się działalność podstawową spółdzielni t. j. w spółdzielni kredytowej — udzielanie pożyczek, w spółdzielni spóżywców — sprzedaż towarów, w spółdzielni rolniczo-handlowej: jeżeli podstawowym przedmiotem jej interesów jest dostarczanie członkom towarów — ich sprzedaż, jeżeli zaś podstawowym interesem jest nabywanie od członków towarów — ich kupno.

Za nadpłaty i zwroty uważa się tę część zysku rocznego, jaką Walne Zgromadzenie przyznaje członkom na podstawie przepisu, umieszczonego w statucie stosownie do wymagań ustępu 3 art. 57 ustawy o spółdzielniach.

Dywidendy od udziałów nie uważa się za zwroty i nadpłaty.

Za fundusz niepodlegający podziałowi między członków uchodzi według ustawy o spółdzielniach fundusz zasobowy (dawniej zwany zapasowy), chociażby nie było wzmianki o jego niepodzielności w statucie. Niepodzielność innych rezerw względnie funduszy specjalnych, jeżeli mają za takowe uchodzić, musi być wyraźnie w statucie zastrzeżona.

Celem ustalenia kwoty dochodu, podlegającej opodatkowaniu, należy:

- 1) obliczyć dochód podatkowy (zysk);
- 2) obliczyć obrót ogólny;
- 3) znaleźć stosunek procentowy obrotów, dokonanych z członkami, do obrotu ogólnego;
- 4) znaleźć kwotę dochodu (zysku), odpowiadającą otrzymanej stopie procentowej, i kwotę tę odjąć od ogólnego dochodu podatkowego. Pozostała reszta podlega opodatkowaniu.

Za obrót spółdzielni uważa się całoroczny obrót, ustalony dla wymiaru podatku przemysłowego, przyczem nie uwzględnia się ulg przyznanych spółdzielniom przez ustawę o podatku przemysłowym.

Obowiązek uiszczenia podatku dochodowego powstaje bez względu na to, czy spółdzielnia podlega podatkowi przemysłowemu, czy od tego podatku jest zwolniona.

Za dochód podatkowy uważa się zysk bilansowy, wykazany w sprawozdaniu rocznym, jeżeli sprawozdanie zestawiono zgodnie z przepisami ustawy o podatku dochodowym, w przeciwnym razie — co najczęściej się zdarza — zysk bilansowy należy drogą odpowiednich doliczeń i odliczeń uzgodnić z dochodem podatkowym.

W przykładach naszych podajemy bilans roczny, rachunek strat i zysków, specyfikację kosztów handlowych, podział zysku rocznego, dokonany przez Walne Zgromadzenie, oraz sumę obrotu rocz-

nego. Dokumenty te są dla nas materiałem, na podstawie którego ustalamy należyty dochód podatkowy (zysk).

Przykład I-szy.

Obliczenie podatku dochodowego w spółdzielni kredytowej.

Bilans na 31 grudnia 1924 r.

zł Stan czynny		Stan bierny		zł
4 812,—	Kasa	Udziały		12 590,—
1 751,—	Pap. wartościowe	Kap. zasobowy		199,—
94 746,—	Pożyczki	Wkłady		34 697,—
18 000,—	Nieruchomości	Redyskonto		48 100,—
531,—	Ruchomości	Podatki niewpł.		394,—
10 620,—	Korespond. Loro	Odsetki 1925 r.		1 780,—
1 562,—	Korespond. Nostro	Korespond. Loro		5 730,—
1 058,—	Sumy przechodnie	Sumy przechodnie		29 735,—
		Zysk czysty		1 855,—
<u>133 080,—</u>				<u>133 080,—</u>

zł Rachunek strat i zysków.				zł
9 190,—	Odsetki wypłacone	Odsetki pobrane		25 567,50
8,50	Ods. od kap. zasob.			
14 514,—	Koszty handlowe			
1 855,—	Zysk			
<u>25 567,50</u>				<u>25 567,50</u>

Specyfikacja kosztów handlowych.

	zł
Wynagrodzenie rady	600,—
Wynagrodzenie zarządu	7 053,—
Wynagrodzenie pracowników	3 331,—
Kasa chorych	244,—
Kasa przezorności pracowników	823,—
Djety i koszty podróży	371,20
Poczta, telegraf i telefon	314,47
Światło i opał	225,36
Materiały piśmienne i druki	194,22
Drobne wydatki biurowe	297,55
Podatek przemysłowy i opłaty stemplowe	303,60
Oplata związkowa	465,15
Prenumerata pism	121,83
Ofiary na cele publiczne	169,62
	<u>14 514,—</u>

Podział zysku rocznego.

(Według uchwały Walnego Zgromadzenia.)

Na podatki	zł 408,—
Na dywidendę (10%)	zł 1 259,—
Na kap. zarobkowy	zł 188,—
	<u>zł 1 855,—</u>

Obrót roczny.

W roku sprawozdawczym pobrano od pożyczek udzielonych członkom i nieczłonkom razem zł 25 567,50, z tego od pożyczek, udzielonych tylko członkom pobrano zł 23 307,50, co stanowi 91,2% sumy 25 567,50 czyli całego obrotu.

W zeznaniu o obrocie wpisujemy do rubryki 6-ej:

Obrót ogólny	zł 25 567,50 z tego na
a) obroty z członkami	„ 23 307,50 czyli 91,2%
b) „ z nieczłonkami	„ 2 260,— „ 8,8%

Rubryka 9. zeznania.

	zł
Zysk bilansowy	1 855,—
Odliczeń niema.	
Doliczenia — stosownie do przepisów art. 7 i 8 ust. o pod. dochodowym:	
a) Wynagrodzenie członków zarządu i rady ponad normę przewidzianą ustawą	
1) wynagrodzenie stałe	zł 7 653,—
2) potrącenie w/g norm ustawy	„ 6 000,—
	1 653,—
b) Oprocentowanie kap. zasob.	8,50
c) Ofiary	169,62
Dochód (zysk) podatkowy	<u>3 686,12</u>

W myśl 10 art. 6 ust. z dn. 18/III 1925 r. potrąca się 91,2% zysku, przypadający na obrót z członkami w/g stopy, podanej w punkcie 6. zeznania

91,2% sumę 1 855	1 091,76
----------------------------	----------

Dochód do opodatkowania 2 094,36

Podatek według 7 stopnia dochodu wynosi 54 zł. Spółdzielnia kredytowa winna zapłacić cały podatek najpóźniej do dnia 1 listopada.

których kapitał udziałowy nie przenosi 40 000 zł. (t. j. wynosi 40 000 zł. lub mniej). W spółdzielniach o kapitale udziałowym ponad 40 000 zł. należy stosować wyłączenia z podstaw opodatkowania ściśle według norm ogólnych (patrz: „Poradnik Spółdzielni“ nr. 10 z r. b. str. 205).

Za kapitał udziałowy, którego wysokość upoważnia do ulg wyżej podanych, przyjmuje się kapitał wykazany w bilansie otwarcia.

Zeznania o dochodzie wraz z wyszczególnieniami przy przykładach dokumentami, spółdzielnia, której kapitał udziałowy nie przekracza 100 000 zł., składa się do właściwego urzędu skarbowego; spółdzielnia zaś o kapitale udziałowym ponad 100 000 zł. składa zeznanie do właściwych izb skarbowych.

Jan Boguszewski.

Ustawa*) dewizowa a spółdzielnie.

W ostatnim numerze „Poradnika“ umieściliśmy artykuł, w którym streszczono skodyfikowane przepisy dewizowe. Obecnie, nawiązując do powyższego artykułu, przyjrzymy się tym przepisom dewizowym z punktu widzenia innych ustaw i rozporządzeń dotyczących spółdzielni, oraz rozpatrzymy zmiany rozporządzeniem tym wprowadzone, — zmiany, podyktowane bądź chęcią przeprowadzenia ulepszeń w tej dziedzinie życia gospodarczego, bądź też wskazaniem aktualnej polityki walutowej.

Tak więc przede wszystkim uświadomić sobie musimy, że Spółdzielnie, wykonujące czynności bankowe na zasadzie § 81 ustawy bankowej, a więc nieposiadające żadnej koncesji, nie mogą zawodowo uprawiać handlu dewizami i walutami. Spółdzielnie takie mogą tu występować tylko w charakterze zwykłych stron zainteresowanych, a więc przedsięwziąć czynności ustawą dewizową każdemu dozwolone, jak wysyłanie lub przekazywanie pocztą zagranicę w gotówce (jako listy lub paczki wartościowe) waluty polskiej lub obcej do wysokości najwyżej 100 zł. lub równowartości, jednorazowo, (na teren W. M. Gdańska do 250 zł.), i wreszcie na mocy już 81 § ustawy bankowej, przyjmować waluty do depozytów czyli na przechowanie.

Wszystkie inne czynności związane z obrotem walut obcych lub dewiz z zagranicą i w kraju wymagają:

1. bądź uzyskania specjalnego każdorazowego zezwolenia właściwej Izby Skarbowej, jak:

wysyłka lub przekazanie zagranicę gotówki w walucie polskiej lub obcej ponad 100 zł (względnie 250), — przekazywanie zagranicę czeków, przekazów, akredytyw, weksli oraz wszelkich zobowiązań pieniężnych, — wysyłanie papierów procentowych i dywidendowych lub ich kuponów, — sprzedaż lub zastaw tychże osobom w kraju niezamieszkałym, — kupno zagranicznych papierów wartościowych oraz wszelka lokata zagranicą, jako też udzie-

lanie jakichkolwiek kredytów w walucie polskiej osobom w kraju niezamieszkałym, chociażby to był tylko chwilowy awans na rachunku bieżącym,

2. bądź pośrednictwa banków dewizowych lub Banku Polskiego, jak:

przekazywanie zagranicę walut obcych, przez co rozumieć należy także składanie walut zagranicznych i dewiz do depozytu osobom w kraju niezamieszkałym, — zapisywanie na ich dobro walut obcych i wreszcie dysponowanie na ich rzecz walutami obcymi i dewizami, — dalej, jak inkasowanie należności za wywiezione z Polski towary, i otwieranie „rachunków zagranicznych“.

3. bądź wreszcie pośrednictwa wyłącznie Banku Polskiego, przy inkasowaniu należności za wywiezione drewno nieobrobione i obrobione, i inne towary wyliczone w § 24 ustawy dewizowej.

Na mocy ustawy bankowej i instrukcji Ministerstwa Skarbu (przedrukowanej w „Poradniku“ nr. 9) — spółdzielnie liczące co najmniej 100 członków, mogące się wykazać sprawozdaniem z rocznej co najmniej działalności, a posiadające niemniej niż 5000 zł kapitału udziałowego, — mogą uzyskać koncesję „częściową“, na kupno i sprzedaż walut obcych. Spółdzielnie zaś liczące niemniej niż 200 członków, istniejące najmniej od 2-ech lat, a posiadające odpowiedni aparat techniczny i nie mniejszy niż 100 tys. zł kapitał udziałowy, — mogą ubiegać się o koncesję „ogólną“.

O ile więc spółdzielnie, należące do związku, prowadzące przepisana prawem handlowym i zwyczajami kupieckimi rachunkowość, stosujące się do przepisów ustawy bankowej (§ 51 i 53 tejże ustawy) — uzyskają którąś z powyższych koncesyj, będą mogły:

zawodowo uprawiać handel dewizami i walutami w kraju, prowadzić rachunki i przyjmować wszelkie wkłady w walucie zagranicznej, oprocentowywać je oraz dokonywać wypłaty z tychże rachunków, względnie zwroty w efektywnych walutach zagranicznych, — dalej, udzielać kredytu w walucie zagranicznej, jednak z zastrzeżeniem spłaty w efektywnych walutach zagranicznych, oraz wykonywać dyspozycje z tych rachunków na rzecz osób zamieszkałych w kraju. Lokaty tych spółdzielni w walutach obcych nie mogą jednak przekraczać 10% ich kapitału udziałowego,

Aby zaś uzyskać prawa banku dewizowego, spółdzielnie takie musiałyby niezależnie od posiadania powyższych koncesyj, wyjednać sobie jeszcze specjalne pozwolenie min. skarbu, do prowadzenia „banku dewizowego“ uprawniające.

W poszczególnych wypadkach mogą spółdzielnie nie posiadające praw banku dewizowego, uzyskać pozwolenia min. skarbu na dokonywanie interesów walutowych, zastrzeżonych dla banków dewizowych.

Przypuszczać należy, że spółdzielnie mające zastępstwo Banku Polskiego, lub innego banku państwowego będą mogły w charakterze reprezentacji któregoś z tych banków publicznych, wykonywać pewne interesy walutowe i dewizowe, oczywiście na rachunek banku, którego zastępstwo posiadają. W każdym poszczególnym wypadku

*) Zwracamy uwagę na nieściśłość dla uproszczenia użytego tu słowa „ustawa“. Przepisy dewizowe są bowiem „rozporządzeniem“ ministrów skarbu i sprawiedliwości.

należałoby się tutaj porozumieć z oddziałem Banku Polskiego, któremu zastępstwo podlega.

Jak z powyższego wynika, spółdzielnia (i to: kredytowa dla swoich klientów, rolniczo-handlowa lub inna — dla siebie) może przekazywać waluty i dewizy zagranicę, jak również inkasować należyci z zagranicy, tylko za pośrednictwem banków dewizowych. Obowiązują tu spółdzielnie przepisy te same, co każdą stronę zainteresowaną, a więc musi każda z nich dostosować się do zgóry przewidzianego ustawą sposobu postępowania przy zleceniach i przy dokumentowaniu celu gospodarczego tychże zleceń na zagranicę.

A więc, chcąc przekazać zagranicę waluty lub dewizy, — spółdzielnia, o ile należy do pierwszych pięciu kategorii przedsiębiorstw przemysłowych lub pierwszych 2-ch kategorii przedsiębiorstw handlowych, musi przedłożyć bankowi dewizowemu wypełnioną deklarację w 2 egzemplarzach według wzoru B. (patrz D. U. Nr. 57 str. 864). Żadnych innych podkładów taka spółdzielnia załączać nie jest zobowiązana. Wszystkie inne spółdzielnie w podobnym wypadku, muszą złożyć wypełnioną deklarację wzoru A. (patrz D. U. Nr. 57 str. 863) w 2 egz., a pozatem:

o ile przekazują waluty,

1. jako należytość lub zaliczkę za towar sprowadzony z zagranicy, muszą dołączyć:
  - a) fakturę i kwit celny, w oryginale, — w razie potrzeby oryginalne dowody mogą być przez bank dewizowy zwrócone, po poczynieniu odpowiedniej, przez bank podpisanej, adnotacji i po skopjowaniu tychże dowodów, — które to kopie zostają w aktach banku dewizowego,
  - b) lub, — fakturę i w razie braku kwitu celnego — zobowiązanie pisemne, że kwit ten ewentualnie wórnik listu przewozowego (o ile towar idzie na teren W. M. Gdańska), zostanie dostarczony bankowi dewizowemu do 6 tygodni,
  - c) lub, — fakturę pro forma lub korespondencję z firmą zagraniczną i zobowiązanie pisemne, że spółdzielnia dostarczy w przeciągu 3-ch miesięcy: kwit, stwierdzający dokonanie odprawy celnej, względnie wórnik listu przewozowego, lub inny dokument, stwierdzający nadejście towaru do kraju, oraz fakturę.Termin ten może być przedłużony przez właściwą Izbę Skarbową najdalej do 6-ciu miesięcy.
2. jako należytość na pokrycie kosztów ekspedycji i transportu towaru, — muszą dołączyć dowody odnośne na to.
3. na zapłatę premji asekur. — muszą dołączyć polisę asekur. w oryginale i w odpisie, lub też legalizowany przez upoważnione władze odpis.
4. o ile przekazują na pokrycie kosztów pobytu zagranicą (tylko do wysokości 1000 zł miesięcznie), — muszą załączyć zaświadczenie odnośnego konsulatu, stwierdzające pobyt danej osoby zagranicą, lub inne dowody władz zagranicznych,
5. o ile uzyskiwano pozwolenie Izby Skarbowej, należy je również załączyć.

Przejdziemy obecnie do różnic, jakie wykazują nowe przepisy dewizowe w stosunku do wszystkich poprzednich.

Tak więc, nowością są omówione już wyżej deklaracje, które bank dewizowy winien pobrać od zleceniodawców w 2 egz., z których jeden zostaje w aktach banku, drugi zostaje wysłany do właściwej dla zleceniodawcy władzy podatkowej II instancji.

Dużą doniosłość ze względu na zwiększający się obieg naszych weksli zagranicą, mają nowe przepisy, dotyczące przekazywania i inkasa weksli nadsyłanych z zagranicy. Obecne przepisy obrót ten ułatwiają. Weksel, wychodzący z kraju, musi być zaopatrzony w stempel i adnotację bądź władzy skarbowej, bądź banku dewizowego, — że wysyłka jest dozwolona (przy zachowaniu oczywiście wszystkich przepisów dotyczących udokumentowania celu gospodarczego pretensji wekslowej). Sumy przeznaczone na inkaso takich weksli, lub sumy z inkasa uzyskane, mogą być bez żadnych formalności wpisane na rachunki zagraniczne, jako też bez badania legalności, przekazywane zagranicę. Natomiast brak takiej adnotacji, powoduje nie tylko konieczność udokumentowania legalności wysyłki, ale ściągają jeszcze karę na winnych przekroczenia niniejszego przepisu.

Nowe przepisy pozatem skracają termin przedkładania bankom dewizowym dowodów — stwierdzających wejście towaru do kraju, — z 6 na 3 miesiące.

Zabroniono kupna zagranicznych papierów wartościowych;

Uregulowano kwestję przekazywania i wysyłania zagranicę pieniędzy i walorów za pośrednictwem poczty (do równowartości 100 zł. do W. M. Gdańska 250,— zł); — pozwolono na powrotny wywóz zagranicę wwiezionych do kraju pieniędzy i walorów, za poświadczeniem wwozu, wystawionym przez polską władzę graniczną.

Dozwolono na otwieranie „rachunków zagranicznych“ w P. K. O. i jej oddziałach.

W sprawie „rachunków zagranicznych“, minister skarbu, okólnikiem z dn. 24. VII. 1924 komunikuje, co do uznania rachunku zagranicznego i wogóle oddania zagranicę wypłaty na Polskę w jakiegokolwiek formie, na rzecz osób w kraju niezamieszkałych, że:

- 1) transakcje wynoszące ogółem dziennie 5 do 50 tys. złotych, muszą być przez bank dewizowy bezwzględnie pisemnie zakomunikowane Bankowi Polskiemu w Warszawie, (Wydział Zagranicz.) z podaniem nazwy zagranicznego kontrahenta, kwoty i kursu.
- 2) na transakcje wynoszące ogółem w ciągu jednego dnia ponad 50 tys. zł., winien bank dewizowy uzyskać poprzednio zgodę Banku Polskiego.

Dalej, — drewno obrobione zaliczono do artykułów, za które należność podlega: obowiązkowi zainkasowania jej wyłącznie przez Bank Polski, jako też obowiązkowi częściowej odsprzedaży uzyskanej stąd waluty obcej, Bankowi Polskiemu; i wreszcie przyznano Bankowi Polskiemu przywilej nieograniczonego wywozu i wysyłki zagranicę wszelkiego rodzaju wartości pieniężnych, w opakowaniu opatrzonym urzędowymi jego pieczęciami.

Na zakończenie podajemy treść komunikatu Związku banków w Polsce, który na podstawie wyjaśnień, udzielonych przez Wydział Dewizowy Min. Skarbu donosi, że § 46 ustawy dewizowej, przewidujący obowiązek prowadzenia rejestru dokonanych transakcyj walutami i dewizami, — na razie niema zastosowania. Wejdzie on w życie z chwilą opracowania przez Min. Skarbu wzoru takiego rejestru i podania go do ogólnej wiadomości.

Jeziorska.

Inwentaryzacja w Rolnikach.

Sprawę przeprowadzania rewizyj zamknięć rocznych w „Rolnikach“ Spółdzielniach rolniczo-handlowych, należących do Związku Spółdzielni Zarobk. i Gosp. w Poznaniu omawiano już kilkakrotnie w „Poradniku“, przyczem zwracano uwagę na obowiązki Zarządów i Rad Nadzorczych, wynikające z Ustawy o Spółdzielniach z dn. 29. 10. 1920; szczególnie podkreślono art. 41-szy Ustawy, który charakter Rady Nadzorczej określa w ten sposób: „Rada Nadzorcza winna czuwać z całą starannością nad prowadzeniem interesów przez Zarząd, w szczególności badać roczne zamknięcie rachunków, a wyniki badań przedstawiać Walnemu Zgromadzeniu...“ Obowiązki Rady Nadzorczej określają bliżej przepisy regulaminu zatwierdzonego przez Sejmik i przyjętego przez Walne Zgromadzenie Spółdzielni.

Wobec tego, że na mocy art. 44 Ustawy o Spółdzielniach każdy członek Zarządu i Rady Nadzorczej, winny czynu lub zaniedbania przez które Spółdzielnia poniosła stratę, odpowiada za nią osobiście, to znaczy, że może być pociągnięty do odpowiedzialności nietylko za czyny karygodne, lecz także za niedokładne wypełnianie obowiązków względem Spółdzielni, przedstawi się poniżej, w celu ułatwienia pracy, sposób zrewidowania obrachunków rocznych Spółdzielni oraz wzór protokołu inwentaryzacyjnego.

Podstawę do całej pracy rewizyjnej tworzą czynności przez komisję rewizyjną uskutecznione podług okólnika Związku w Poznaniu nr. 35 z dnia 22 czerwca 1925 r. i prawidłowe zamknięcie ksiąg, którego dokonać winien Zarząd.

Ponieważ w kilku „Rolnikach“ prowadzi się poza żurnalem jeszcze książkę główną, do której przechodzą miesięczne obroty rachunków żurnalowych, przeto w takich wypadkach należy porównać za cały rok obrachunkowy żurnal z książką główną, zbadać zliczenie na wszystkich rachunkach w książce głównej i zestawić obroty według książki głównej. Jeżeli w „Rolnikach“ prowadzi się w żurnalu obroty bieżące t. j. od 1/7 do 30/6 czyli od początku do końca roku obrachunkowego, jest także konieczne sprawdzenie zestawienia obrotów na poszczególnych rachunkach żurnalowych. Ogólne sumy obrotowe po stronie „winien“ i „ma“ muszą być równe. W ten sposób przychodzimy do bilansu obrotowego wzgl. próbnego, z którego jedynie wynika, że wszystkie pozycje wpisano w żurnalu po właściwej stronie; bilans próbny nie daje

rekojmi, że wszystkie transakcje wpisano na odpowiednich rachunkach. Uzgadnianie w tym kierunku powinien Zarząd przeprowadzać przy każdorazowym przeniesieniu w żurnalu obrotów z jednej strony na drugą. Jeżeli odliczy się w bilansie obrotowym przy poszczególnych rachunkach stronę „winien“ od „ma“ wzgl. odwrotnie i zapisze w następnych dwóch kolumnach różnicę — saldo — po stronie, która w bilansie obrotowym wykazała odnośną nadwyżkę, otrzymamy zestawienie sald czyli bilans surowy, balansujący także po obu stronach. Stworzony tak bilans surowy służyć będzie do dalszej pracy rewizyjnej. Rachunki umieszczone w bilansie surowym uwzględniać należy kolejno podług żurnalu. W przeważającej części „Rolników“ następują rachunki w takim przeważnie porządku: 1. Kasa, 2. Towary, 3. Rachunek bieżący — rolnicy, — 4. Rachunek bieżący — kupcy, — 5. Rachunek bieżący — banki, — 6. Rachunek weksli i akceptów własnych, 7. Koszty handlowe i procenty, 8. Udziały, 9. Fundusze, 10. Tabor, 11. Uten sylje, 12. Nieruchomość, 13. Administracja nieruchomości, 14. Utrzymanie taboru, 15. Akcje, efekty i udziały w Spółdzielniach, 16. Obligo hipoteczne, 17. Rachunek strat i zysków.

Pierwszym rachunkiem podlegającym badaniu jest kasa. Wykazane w bilansie surowym saldo kasy podług żurnalu musi być zgodne z saldem książki kasowej i z remanentem stwierdzonym w dniu 30/6. przez komisję rewizyjną. O ile na zapas gotówki składają się także luźne nieksiążkowane kwity, to należy je stosownie do okólnika nr. 35 wyszczególnić i zbadać także pod względem rzeczowym t. j. czy są one usprawiedliwione i czy w tej formie nie kryją się jakieś pożyczki. Ewentualna nadwyżka czy niedobór w kasie musi być wymieniony; Zarząd winien ewtl. dyferencję kasową wytłumaczyć. Zazwyczaj powstaje różnica pomiędzy zapasem gotówki a książką kasową wskutek zaniedbania sprawdzania kasy codziennie. Rzeczą jest więc Rady Nadzorczej wzgl. do tego powołanej komisji czuwać nad tem, by Zarząd przeprowadził protokolarz kasowy i doń zapisywał codzienny stan gotówki, porównany z książką kasową; z protokolarza powinna wynikać zgodność w powyższym kierunku wzgl. nadwyżka czy niedobór. O ile w „Rolniku“ istnieje jeszcze książka kasy portoryjnej, drobnych wydatków i t. p., to należy wszelkie wpływy i wypłaty rachunkowo i rzeczowo zbadać.

Najwięcej trudności nastęrcza podczas rewizji rachunek towarów, który wymaga specjalnej uwagi i częstej, ścisłej i sumiennej kontroli. Żurnal wzgl. książka główna przedstawiają nam tylko obroty, w danym wypadku na rachunku towarowym, ogólny zakup po stronie „winien“ i ogólną sprzedaż po stronie „ma“. Ażeby otrzymać faktyczny rezultat t. j. zysk brutto lub stratę na towarach, należy oszacować stwierdzone przez komisję rewizyjną zapasy towarów, znajdujące się w dniu 30. 6. w Spółdzielni, wartość ich zapisać w żurnalu po stronie „ma“. Przy sporządzaniu inwentury towarów należy zważać, aby nie wciągać do własnych zapasów towarów, które nie są własnością „Rolnika“, jak np. towary należne Centrali Rolników za nawozy, towary oddane do „Rolnika“ na skład (na przechowanie) lub towary przyjęte na depozyt, a niezapisane po stronie „winien“ na ra-

chunku towarów, wreszcie mogą na śpichrzu „Rolnika“ znajdować się towary zakupione, lecz jeszcze nie zapisane w żurnalu na rachunku towarów po stronie „winien“. Tego rodzaju towary należy z inwentury potrącić, lub przyjąć do inwentury, z jednoczesnym zapisaniem ich na rachunek towarów po stronie „winien“. Z powyższego wynika, że do inwentury można wziąć tylko te towary, które są własnością „Rolnika“ lub, które zostały zapisane na stronie „debet“ rachunku towarów. Ażeby dalszym podobnym niedokładnościami zapobiec, stwierdza się, że niejedna Spółdzielnia posiada:

- a) towary własne, ksiązkowane na rachunku towarów w żurnalu przed 30/6,
- b) towary komisowe,
- c) towary złożone tylko na przechowanie (na skład),
- d) towary złożone w formie depozytu,
- e) zobowiązania w towarach z transakcji zamiennych wobec Centrali Rolników lub innych firm za nawozy.

Rzeczą będzie więc Zarządu zbadać szczegółowo, jakie ilości podlegają każdemu z powyższych rodzajów i czy zapasy stwierdzone na śpichrzu zgadzają się z saldami na poszczególnych kontaktach w książce śpichrzowej (towarowej). Rewizję w tym kierunku przeprowadzi Rada Nadzorcza jaknajskrupulatniej, a rezultat swej pracy umieści w protokole. Odnośnie interesów zamiennych zauważyć należy, że Zarządy uznawają rachunek klienta za zboże deponowane lub t. j. i rachunek Centrali Rolników za nawozy pewną sumę, pomimo, że „Rolnik“ zobowiązany jest zgodnie z umową do uiszczania się w terminie nie z sumy, która w przeważających wypadkach jest fikcyjną, ale z pewnej ilości zboża, którego wartość w międzyczasie znacznie wzrosła. Nadmienia się, że Centrala Rolników prowadzi dla nawozów specjalny rachunek Spółdzielni, zatem i Spółdzielnia winna operacje dotyczące nawozów ksiązkować nie na zwykłym rachunku bieżącym i w książce śpichrzowej razem z towarami zakupionymi, lecz na specjalnym koncie Centrali Rolników i na specjalnym koncie w książce śpichrzowej (towarowej). W nowym roku winien Zarząd dążyć do zlikwidowania podobnych interesów towarowych. Zwraca się uwagę Rad Nadzorczych na tłumaczenia Zarządów, że na pokrycie zobowiązania w towarach posiada „Rolnik“ pretensje do klientów, które pokryją zobowiązanie Spółdzielni. Podobne wywody muszą być sprawdzone, ponieważ zdarzyły się wypadki, że „Rolnik“ posiadał wprawdzie dłużników w towarach, ale nie zobowiązał ich formalnie do załatwienia sprawy w sposób podyktowany „Rolnikowi“ przez inne firmy.

Po ustaleniu zobowiązań w kierunkach wyżej wymienionych należy przystąpić do porównania inwentury towarowej, sporządzonej przez komisję z kontami poszczególnymi w książce śpichrzowej, uzgodnić inwenturę i wymienić wszystkie dyferencje, na jakie napotkano. Różnicę pomiędzy inwenturą a ksiązką śpichrzową winien Zarząd wyjaśnić. Zależnie od wyjaśnienia udziela Rada Nadzorcza zezwolenia na wykązkowanie różnic — nadwyżek czy niedoborów — w książce śpichrzowej. Następuje teraz oszacowanie pozostałości towarów,

przy czym uwzględnia się ceny zakupu, o ile ceny giełdowe są wyższe; w odwrotnych wypadkach należy wyznaczać wartość nawet niżej cen giełdowych, o ile ilości nie przekraczają partji wagonowej. Tak osiągniętą wartość towarów przejmuję się w bilansie do rachunku towarów, a poza tem dolicza się do salda w bilansie surowym, o ile saldo jest po stronie „ma“, a odlicza się od wartości salda „winien“; powstała w ten sposób suma stanowić będzie zysk brutto na towarach, który przejdzie do zysków w rachunku strat i zysków. Jeżeli w „Rolniku“ prowadzone było oddzielne konto prowizyj na towarach komisowych, wówczas zysk z tego konta należy doliczyć do zysku brutto na towarach.

Po zbadaniu sprawy towarowej przystępuje Rada Nadzorcza do badania rachunków bieżących. Należy ustalić podług kontokorentu dłużników i wierzycieli z wyszczególnieniem sumy zobowiązań, badać stan majątkowy poszczególnego dłużnika w tym kierunku, czy jest dostatecznie odpowiedzialny za swój dług oraz czy wierzyciel nie ma większych pretensyj. O ile dłużnik wydaje się Radzie Nadzorczej wątpliwy, należy jako wątpliwą określoną sumę z zysków odpisać i do bilansu przejąć do rachunku wątpliwych dłużników. Stracone pretensje należy całkowicie z zysków odpisać. W podobny sposób traktuje się sprawę wierzycieli. W dalszym ciągu należy stwierdzić, czy Spółdzielnia wysłała wyciągi dłużnikom, czy nie zakwestjonowano wyciągów oraz czy obliczono odsetki. Konta kupców i banków porównuje się z wyciągami, przyczem baczyć należy, czy procenty zostały w starym roku zaksięgowane; o ile to nie nastąpiło, odpisze się je z zysków w rachunku strat i zysków. Po potrąceniu ogólnych pretensyj od zobowiązań wynikających z rachunku bież. wzgl. odwrotnie otrzyma się sumę zgodną z saldem rachunków bieżących w bilansie surowym.

Ścisłe z rachunkiem bieżącym złączony jest w „Rolnikach“ rachunek weksli i akceptów własnych. Wskutek jednakże nieodpowiedniego księgowania weksli traci niejednokrotnie Spółdzielnia pogląd na operacje weksłowe. Rzeczą więc Rady Nadzorczej będzie ustalić:

- a) ile weksli klientowskich i na jaką sumę pozostało p. 30. 6. w posiadaniu (w portfelu) Spółdzielni,
- b) ile, na jaką sumę i gdzie redyskontowano (zobowiązania „Rolnika“ z tytułu żyra) weksli klientów,
- d) ile i na jaką sumę wydano akceptów własnych.

Nadmienia się, że weksle ad b i c stanowią ogólne zobowiązania Spółdzielni i przechodzą do „Pasywów“, a weksle ad a i b do „Aktywów“ w bilansie. Weksle klientowskie należy badać, czy klient daje dostateczną gawrancję za sumę wekslową. Zestawienie weksli porównać należy z nadesłanymi wyciągami Banku Związku i t. d. oraz z ksiązką wekslową.

Jedną z najważniejszych czynności, jaką w ciągu roku Rada Nadzorcza się zajmowała, było badanie dowodów wydatków handlowych i administracyjnych. Wydatki należy klasyfikować na:

- a) pensje zarządu,
- b) „ urzędników,

- c) remuneracja Rady Nadzorczej,
- d) najem robotnika,
- e) podatki,
- f) telefon, koszty sądowe, druki, książki, ogłoszenia,
- g) dzierżawa, opał, światło, usługa,
- h) koszty utrzymania koni,
- i) „ „ „ samochodu,
- j) procenty.

Nadmienia się, że procenty książkować można na oddzielnym rachunku w żurnalu.

O ile Rada Nadzorcza wzgl. komisja nie badała w ciągu roku wydatków handlowych, winna to teraz skutecznie. Zwraca się uwagę na to, że w likwidacji za koszty połączone z podróżą służbową winien Zarząd czy personal określić dokładnie cel i rezultat podróży.

Następnym rachunkiem, podlegającym badaniu jest rachunek udziałów. Należy sporządzić zestawienie członków i ich wpłat, do 30. 6. dokonanych i porównać ogólną sumę z saldem w bilansie surowym. W dalszym ciągu należy zwrócić szczególną uwagę na to, „czy udziały są wpłacone w terminie wskazanym przez statut, porównać rejestr członków, badając przytem, czy rejestr zawiera stronnice ponumerowane, czy deklaracje członków numerowane są podług rejestru członków i czy członek zapisany jest do rejestru po przyjęciu go na członka oraz czy dokumenty, odnoszące się do rejestru członków są przechowywane w miejscu bezpiecznym“. (Zobacz Regulamin dla Rady Nadzorczej Ronika § 14 — ad 7 i 8.)

Każdy przystępujący członek do Spółdzielni wpłaca statutem określoną kwotę tytułem wstępnego, którą zapisuje się do funduszu zasobowego. Na fundusz zasobowy p. 30. 6. składa się pozostałość z roku poprzedniego oraz wstępne członków, wpłacone w okresie sprawozdawczym; do funduszu zasobowego dopisuje się statutem wskazany procent od czystego zysku wzgl. sumę uchwaloną przez Walne Zgromadzenie. Poza tem ustalić należy pozostałość rezerwy specjalnej z roku poprzedniego, uwzględnić dalsze wpłaty, a ewentualne wypłaty uzasadnić. W podobny sposób opracować należy dalsze fundusze.

Dalsze rachunki jak tabor, nieruchomości, ruchomości, akcje, efekty przejmują się do bilansu w wartości książkowej z uwzględnieniem statutowych odpisów w dług rachunku strat i zysków. O ile wartość obecna jest niższa od wartości książkowej, należy poczynić dalsze odpisy i wartość obecną przejąć do bilansu. Konieczne jest sporządzenie zestawienia taboru, nieruchomości, akcyj i efektów i porównanie zestawienia tego z inwentarzem z roku poprzedniego.

Nieodcięte kupony od akcji i efektów uwzględnić należy w sprawozdaniu rocznem.

Wypłaty skutecznie z rachunku administracji nieruchomości należy zbać, a pozostałe saldo w bilansie surowym uwzględnić na rachunku strat i zysków.

Zobowiązanie hipoteczne należy przejąć do bilansu w wysokości książkowej, przyjętej do bilansu zwaloryzowanego, o ile nie zaszły faktyczne zmiany w ciągu roku.

Pozostałość na rachunku strat i zysków z roku poprzedniego, można przejąć do zys-

sków tegorocznych, bacząc na to, czy zeszłoroczny zysk do dyspozycji Walnego Zgromadzenia był rozdzielony zgodnie z uchwałą.

Powyżej objaśnione prace rewizyjne może Rada Nadzorcza zaprotokółować mniejwięcej w ten sposób:

Działo się w ..... dnia .... 1925.

Niżej podpisana Rada Nadzorcza dokonała dziś zinwentaryzowania całego interesu Spółdzielni na podstawie prawidłowo zamkniętych ksiąg handlowych i inwentur w sposób i z wynikiem następującym:

Porównano książkę główną z żurnalem oraz stwierdzono zgodność adycji na wszelkich rachunkach w książce głównej, która na dniu 30. 6. przedstawia następujące

I. Obroty ogólne:

Nr. bież.	Rachunek	Bilans próbny		Bilans surowy	
		winien	ma	winien	ma
1	Kasa				
2	Towary				
3	Rach. bież.				
		150 000,—	150 000,—	20 000,—	20 000,—

II. Rewizja rachunków poszczególnych:

1. Kasa:

Obroty według książki głównej: zł

a) po stronie „winien“ — przychód — .....,—

b) „ „ „ma“ — rozchód — .....,—

saldo „winien“ .....,—

zgodny jest z remanentem wykazany w książce kasowej i z zapasem gotówki przez komisję dn. 30. 6. 1925 stwierdzonym

2. Towary:

Na 1.7. 1924 posiadała Spółdzielnia towarów za .....,—

W ciągu r. sprawozd. dokupiono „ „ .....,—

razem .....,—

a sprzedano za .....,—

nadwyżka sprzedaży wynosi .....,—

W inwenturze towarów skreślono na pokrycie zobowiązań Spółdzielni wobec

a) deponentów zbożowych .....,—

b) Centrali Rolników .....,—

c) — — — — — .....,—

razem .....,—

Inwentura przedstawia wart. towarów w wys. ....,—

skreślono na pokrycie zobowiązań .....,—

do bilansu przechodzą towary w wartości .....,—

do sumy tej dolicza się nadwyżkę sprzedaży .....,—

zysk brutto na towarach w wysokości .....,—

przechodzi do zysków tegorocznych.

Inwenturę towarów porównano z książką spichrzową i stwierdzono następujące różnice na koncie:

nadwyżka

niedobór

a) żyta ..... ctr

b) pszenicy ..... „

c) mąka ..... ctr.

Rada Nadzorcza uważa wyjaśnienia Zarządu co do różnic za niewystarczające i uchwała różnic w książce spichrzowej na razie nie wyksiążkować; Zarząd winien wytlómaczyć się z dyferencyj na przyszłym posiedzeniu. W inwenturze towarów uwzględniono ceny zakupu, gdyż są one znacznie niższe od cen giełdowych.

3. Rach. bież. — rolnicy:

Saldo wykazane w bilansie surowym po stronie „winien“ w wys. ....,— zł dzieli się godnie z inwenturą na

a) dłużników ..... zł

b) wierzycieli ..... „

Inwenturę przeliczono i porównano z kontokorentem; wszystkich dłużników uznaje się jako majątkowo odpowiedzialnych za pretensję Rolnika; wyciągi wysłano dłużnikom z początkiem lipca rb.; dotąd nadeszło⁹..... potwierdzeń zgodności salda, o nadesłanie reszty potwierdzeń winien Zarząd dłużników monitorować.

4. Rach. bież. — kupcy:

Saldo wykazane w bilansie surowym po stronie „ma“ w wys. . . . . zł dzieli się zgodnie z przygotowaną inwenturą na

a) wierzycieli . . . . . zł	
b) dłużnicy . . . . . „	

Inwenturę przeliczono i porównano z kontokorentem. Następujące firmy handlowe nadesłały wyciągi z rachunku p. 30. 6. 1925.

- a) .....
- b) .....

Wyciągi są zgodne z kontami. Pretensje Cenerali Rolników za nawozy oraz depozyt 2 wagonów żyta firmy N. uwi-doczniony w kontokorencie tylko ilościowo, uwzględniono już przy rachunku towarów.

5. Rach. bież. — banki:

Saldo wykazane w bilansie surowym po stronie „ma“ w wysokości . . . . . zł dzieli się zgodnie z inwenturą i nadesłanymi wyciągami na

a) zobowiązania	zł	
w Banku Związku	zł	
w Banku Ludowym		razem . . . . .
b) pretensje do Banku N		
saldo zgodnie z powyższem		

Bank N. nie nadesłał wyciągu.

6. Rachunek weksli i akceptów własnych:

Saldo wykazane w bilansie surowym po stronie „ma“ stanowi własne akcepty, które były w obiegu p. 30. 6. 1925 zgodnie z książką wekslową. Na podstawie nadesłanych wyciągów wekslowych, kontokorentu oraz kopjału wekslowego ustalono, że Rolnik

- 1) odebrał od klientów weksli na sumę . . . . . zł
- 2) powyższe weksle zredyskontował . . . . . „
- 3) wydał własnych akceptów . . . . . „

Weksle od 1 przechodzą do Aktywów, a weksle ad 2 i 3 do Passywów w bilansie. Klienci są majątkowo odpowiedzialni za sumy wekslowe.

7. Koszty handlowe:

Saldo w bilansie surowym po stronie „winien“ odpisuje się z zysków.

Wydatki klasyfikuje się tak:

a) pensje zarządu	zł
b) pensje urzędników	
c) remuneracja Rady Nadzorczej	
d) najem robotnika	
e) podatki	
f) telefon, koszty sądowe, druki, książki ogłoszenia	
g) dzierżawa, usługa, opał, światło	
h) koszty utrzymania koni	
i) „ „ samochodu	
j) procenty	
razem	

8. Udziały:

Stan udziałów na 1. 7. 1924	zł	
w ciągu r. obrach. wpłacono		razem . . . . .
„ „ wypłacono		
Stan udziałów p. 1. 7. 1925		

zgodny jest z inwenturą udziałów, którą porównano z książką udziałów.

9. Fundusze:

a) Fundusz zasobowy	zł
Stan p. 1. 7. 1924	
wpłynęło z wstępnego	
dopisuje się zgodnie z stat.	
Stan p. 1. 7. 1925	
b) Rezerwa specjalna:	
Stan p. 1. 7. 1924	
dopisano stosownie do uchw.	
Walnego Zgromadzenia	
Stan p. 1. 7. 1925	

Rezerwa specjalna powiększy się na mocy uchwały Walnego Zgromadzenia członków.

10. Tabor:

Stan na 1. 7. 1924	zł
w ciągu roku dokupiono za	
od sumy	
odpisuje się zgodnie z statut.	
przejmuje się do bilansu	

Spis przygotowany przez Zarząd porównano z zeszl-rocznym oraz z faktycznym stanem i stwierdzono, że w ciągu roku Zarząd dokupił . . . . . za . . . . ., — złotych.

11. Utensylja:

Stan na 1. 7. 1924	zł
odpisuje się na zużycie zgo-	
dnie ze statutem	
przejmuje się do bilansu	

Inwentarz zeszl-roczny jest uzupełniony i przez Radę Nadzorczą stwierdzony.

12. Nieruchomości:

Stan p. 1. 7. 1924	zł	pozostał bez zmiany.
odpisuje się zgodnie z statut.		
przechodzi do bilansu war-		
tość nieruchom. w wysok.		

Wobec tego, że wartość rynkowa jest wyższa od wartości ksiązkowej, nie zachodzi potrzeba poczynienia dalszego odpisu.

13. Administracja nieruchomości:

Saldo w bilansie surowym po stronie „winien“ w wysokości . . . . ., — odpisuje się z zysków. Dowody administracyjne sprawdzano w ciągu roku.

14. Utrzymanie taboru:

Saldo w bilansie surowym po stronie „winien“ w wysokości . . . . ., — odpisuje się z zysków.

15. Akcje, efekty i udziały:

Zgodnie z protokołem Komisji Rewizyjnej z dnia 30. 6. 1925 posiada Spółdzielnia

- a) .....
- b) .....

Wobec tego, że obecna wartość akcji i efektów jest wyższa, przejmuje się do bilansu saldo ksiązkowe.

16. Obligo hipoteczne:

Na nieruchomości Spółdzielni ciąży hipoteka dla Banku . . . . . w wysokości . . . . ., —, którą przejmuje się w bilansie do Passywów zgodnie z bilansem otwarcia; stwierdza się, że w ciągu roku wpłat nie poczyniono.

17. Rachunek strat i zysków: wyrównany.

III. Rachunek strat i zysków.

Rachunek	Straty	Zyski
1. Towary-saldo ksiązkowe		.....
2. „ -zapas p. 1. 7. 25		.....
3. Koszty handlowe	.....	
4. Administr. nieruchomości	.....	
5. Utrzymanie taboru	.....	
6. Odpis na taborze	.....	
7. „ „ utensyljach	.....	
8. „ „ nieruchomości	.....	
9. na zwroty towarowe dla członków	.....	
10. do funduszu zasobowego według ustawy	.....	
11. Czysty zysk	.....	

Podstawowe komorne z czerwca 1914 r. winno być pomnożone przez 3 celem otrzymania podstawowego komornego kwartalnego.

Do stawek procentowych podstawowego komornego dolicza się 8% celem ustalenia stawki procentowej podstawowego komornego z końcem 1924 r. Do tej stawki procentowej, począwszy od 1 stycznia 1925 r. dodaje się co kwartał 6.

Np. dla mieszkania, złożonego z 5 pokoi stawka procentowa dla II-go kwartału 1925 r. będzie stanowiła: $15\% + 8\% + 6\% + 6\% = 35\%$; kwartalne podstawowe komorne z 1914 r. wynosiło 300 z., przeto podstawa wymiaru za II-gi kwartał

1925 r. będzie wynosić $\frac{300.35}{100} = 105$, a podatek

— 12% sumy 105 — złotych 12,60.

Jeżeli np. wartości czynszowej nie da się określić w sposób powyższy, to przy wartości nieruchomości wedle bilansu otwarcia spółdzielni — 20.000 zł — podstawą wymiaru będzie 5% sumy

20.000, czyli $\frac{20.000.5}{100} = 1000$; podatek zaś za cały

1925 rok $\frac{1000.12}{100} = 120$ zł.

Zmiany w wysokości czynszów najmu nieruchomości lub ich części, które nie podlegają ustawie o ochronie lokatorów, zaszły w ciągu roku, powinna spółdzielnia celem uwzględnienia ich przy wymiarze podatku komunikować odpowiednim władzom wymiarowym (magistratom lub wydziałom powiatowym) przed upływem 30 dni, licząc od daty nastąpienia zmiany.

W razie nie zakomunikowania tych zmian, względnie podania świadomie nieprawdziwych danych podlega spółdzielnia karom grzywny analogicznym jak przy podatku dochodowym za niezłożenie zeznania, względnie za podanie w zeznaniu fałszywych danych t. j. w pierwszym wypadku grozi kara od 3—100 zł, w drugim — kara od 1-krotnej do 20-krotnej sumy uszczuplonego podatku.

Z braku danych o zaszłych zmianach, jak i wogóle o wysokości komornego, względnie czynszu władza wymiarowa ustanawia wysokość rzeczywistą komornego na podstawie dochodzeń.

Magistraty i wydziały powiatowe natychmiast po ukończeniu wymiaru podatku rozsyłają do spółdzielni nakazy płatnicze, w których powinny być podane: 1. podstawa wymiaru, 2. wysokość podatku, 3. termin płatności oraz 4. objaśnienie o przysługującym spółdzielni prawie wniesienia odwołania. Rozsyłanie nakazów płatniczych kończą się z dn. 30 marca każdego roku podatkowego. Nakazy płatnicze na podatek za 1925 r. rozesłane zostały do dnia 30 czerwca 1925 r.

Podatek, przypadający za każdy kwartał kalendarzowy, powinien być zapłacony do kasy magistratu lub wydziału powiatowego w końcu drugiego miesiąca następnego kwartału. Należność za I-szy kwartał 1925 r. winna być uiszczona w miesiącu lipcu 1925 r. Również w lipcu r. b. należy uiścić podatek za kwartał II-gi 1925 roku.

Podatek, nieuiszczony w przepisany terminie z winy spółdzielni, będzie ściągany przymusowo,

jako zaległość, z karami za zwłokę (4% miesięcznie) oraz kosztami egzekucyjnymi.

Od wymiaru podatku oznaczonego przez magistrat lub wydział powiatowy, przysługuje spółdzielni prawo odwołania się w terminie 14-dniowym od dnia następnego po doręczeniu nakazu płatniczego. Odwołanie należy wnieść do izby skarbowej za pośrednictwem właściwego magistratu lub wydziału powiatowego. Odwołanie spóźnione pozostaje bez rozpatrzenia. Wniesienie odwołania nie wstrzymuje obowiązku uiszczenia podatku w przepisany terminie.

Władza wymiarowa (magistrat, wzgl. wydział powiatowy) winny otrzymane odwołanie przesłać do izby skarbowej w ciągu miesiąca po jego wniesieniu.

Od orzeczeń, skazujących na grzywnę za niezłożenie zawiadomienia o zmianie komornego, można wnieść również do izby skarbowej w trybie powyższym. Odwołanie w terminie 28-dniowym od dnia doręczenia orzeczenia. Odwołanie takie izba skarbową rozstrzyga ostatecznie.

W razie wniesienia odwołania, wykonanie orzeczenia o grzywnach odracza się aż do rozstrzygnięcia wniesionego odwołania.

Od orzeczeń, skazujących na grzywnę za złożenie fałszywych danych co do zmian w wysokości komornego, niema odwołania. Przeciwnie, jeśli grzywna taka nie zostanie dobrowolnie uiszczona w ciągu 4 tygodni od dnia doręczenia orzeczenia, grozi sprawa sądowa.

W razie niemożności uiszczenia państwowego podatku od nieruchomości, wskutek krytycznego położenia ekonomicznego w przepisany terminie, może spółdzielnia zwrócić się do magistratu wzgl. wydziału powiatowego z prośbą o odroczenie lub rozłożenie na raty.

Władze wymiarowe mogą same zdecydować odroczenie terminu i rozłożenie na raty należności podatkowej na czas jednak nie dłuższy, niż 3 miesiące, a mianowicie:

1. magistrat m. st. Warszawy — do wysokości 1.000 zł podatku,

2. magistraty m. Krakowa, Lwowa, Łodzi, Poznania, Wilna i Bydgoszczy do 500 zł podatku,

3. magistraty (zarządy gmin miejskich) innych miast i wydziały powiatowe — do 200 zł podatku.

Odroczenie lub rozłożenie na raty należności podatkowych, wyższych, ale nie przekraczających 1.000 zł, na termin najdłużej do jednego roku uskutecznią izby skarbowe.

O odroczeniu lub rozłożeniu na raty należności podatkowych, przewyższających 1.000 zł, na termin dłuższy od jednego roku, decyduje Minister Skarbu.

Od odroczonej lub rozłożonej na raty kwoty podatkowych pobierane będą odsetki za zwłokę w wysokości 1% miesięcznie.

Jeżeli wskutek pożaru, powodzi lub innych nadzwyczajnych wydarzeń nastąpi całkowite lub częściowe zniszczenie nieruchomości, wtedy na prośbę spółdzielni, wniesioną w ciągu 30 dni po wypadku, władze wymiarowe umorzą podatek cał-

kowicie lub częściowo zależnie od stopnia zniszczenia.

Ustawa o państwowym podatku od nieruchomości miejskich oraz niektórych budynków wiejskich obowiązuje na całym obszarze Rzeczypospolitej z wyjątkiem województwa śląskiego.

Jan Boguszewski.

Organizacja drobnych wkładów oszczędnościowych.

Pragniemy czytelnikom naszym przedstawić jeszcze jeden sposób pozyskiwania oszczędności, dla kas spółdzielni kredytowych, sposób — o którym zaledwie tylko wspomnieliśmy w jednym z poprzednich artykułów, pod tymże samym, co obecny, tytułem; system ten zastosowany wielokrotnie w Niemczech, dał bardzo dodatnie wyniki.

Chodzi tu mianowicie o zbieranie wkładów i pozyskiwanie klientów przy pomocy funkcjonariuszy banku czy agentów, którzy chodząc od domu do domu, słowem żywym i ułatwianiem przekazywania drobnych wkładów do banku, mają za zadanie naprawić to, co zepsuła inflacja, — a mianowicie, stosunek ludności do banku, przełamać nieprzychylny nastrój, wywołany zupełną dewaluacją dawnych wkładów i depozytów i starać się o wzbudzenie dawnej do banku ufności.

Przyznając wartość i siłę propagandystyczną odpowiednim ogłoszeniom, plakatom, odezwoom, broszurom i t. p., musimy zauważyć, że wobec biernego obecnie stanowiska części ludności, która na wkładach i depozytach potraciła, mogą środki te okazać się za słabe, mogą prosto nie trafić do niezadowolonych, którzy z powodu uprzedzenia do ręki ich wogóle nie wezmą.

Jednak w naszych stosunkach przy zastosowaniu omawianego tu systemu, zalecałaby się pewna doza ostrożności, tak co do wyboru osoby, jak i co do charakteru ewentualnego regulaminu, którego taki posłannik banku powinien się trzymać.

Jedna z gazet niemieckich, polecająca ten system, jako bardzo skuteczny, podaje również garść doświadczeń i cyfr z zastosowania go w życiu praktycznym. I tak zdarzało się tam, że agentowi banku powierzano nieraz sumy b. duże, (jak 1900 marek rentowych, w innym wypadku 5000 m. rent.) i to właśnie w domach ludzi, do których agent niezrażony zaszedł poraz drugi lub trzeci, — podczas gdy za pierwszą bytnością jego, prawie, że drzwi mu pokazano; duże podane tu sumy, aczkolwiek są wyjątkami, jednak przez sam fakt istnienia swego stwierdzają, że są możliwe i że wiele można zrobić w tym kierunku.

Ajent taki wyposażony w pisemną legitymację banku, który go wysłał, obchodził najpierw upatrzoną część miasteczka lub wieś od domu do domu i stara się pozyskać stałych klientów, którzyby zadeklarowali wkładki codzienne lub cotygodniowe, w różnych wysokościach. Technicznie używa on przytem systemu kartoników i znaczków na nie wklejanych, systemu, o którym pisaliśmy obszernie w jednym z numerów „Poradnika“.

Dla kontroli, dla uzyskania pewnego poglądu na wynik pracy agenta, i wreszcie o ile zachodzi konieczność natychmiastowego oprocentowania tych wkładów, do obliczenia tegoż, — agent taki prowadzi listę swoich klientów i to, według ulic lub części miasta, lub alfabetycznie według nazwisk.

Poza nazwiskiem, lista taka ma pewną liczbę drobnych rubryk, oznaczonych u góry datą dnia w rubryki te pod nazwiskiem klienta wpisuje on ilość wykupionych znaczków lub zadeklarowaną wpłaconej kwoty. O ile dnia którego klient nie kupi znaczka, — rubryka pozostaje wolna.

Oczywiście agent stara się działalność swoją stale rozszerzać, — więc poza zwykłym odwiedzaniem stałych klientów, od których odbiera zadeklarowane oszczędności, poświęca on jeszcze czas na pozyskanie nowych wkładów oszczędnościowych.

Jak cyfry ze stosunków niemieckich świadczą rezultaty rozsyłania agentów są duże, a przede wszystkim wykazują stały rozwój. I tak agent opracowujący 3 miejscowości o łącznej liczbie 11 do 16 tysięcy ludności mniej zamożnej, rozpocząwszy pracę swą w maju 1924, zebrał w pierwszym miesiącu zaledwie 274 m. r., w następnym już 1297 m. r., w grudniu tego roku już 2.503 m. r., a w maju 1925 — 5.100 m. r. Łączna suma oszczędności zebranych przez tego agenta, który będąc równocześnie funkcjonariuszem banku przez pół dnia zajęty był inną pracą bankową, — doszła do sumy 35.000 m. r., a liczba pozyskanych klientów do 160.

Gdzieindziej, w dużym mieście 2 ajenci, z których każdy opracowywał 16 ulic, zebrali w krótkim czasie 38.000 mar. rent., a pozyskali 290 klientów.

W innym wypadku, agent obchodzący jedną dzielnicę dużego miasta, zebrał od lutego do maja tegoż roku, — 9.000 m. r. Jak się okazało, agent ten nie odznaczał się wielką dzielnością w tym kierunku i bardziej odpowiedni człowiek mógłby zrobić tu dużo jeszcze więcej.

Dobre rezultaty przyniosła tam również kombinacja systemu znaczkowego z systemem skarbonek, rozdzielanych wśród klientów, a opróżnianych przez zjawiającego się co jakiś czas agenta, — przy równoczesnym wpisywaniu sumy wyjętej ze skarbonki na listę klientów.

I tak, w małym niemieckim miasteczku, nowo założona spółdzielnia kredytowa, rozdzieliła przez swego agenta 200 takich skarbonek w bardzo krótkim czasie i to pomimo, że w miejscowości tej istniała już stara i zasiedziała instytucja kredytu publicznego.

Jak cyfry niemieckie świadczą, najbardziej wydajne pod względem dostarczania drobnych wkładów i ich wkładców, są dzielnice czy miasteczka, zamieszkałe głównie przez ludność robotniczą, rzemieślników lub wogóle ludzi średnio i małożamożnych, w przeciwieństwie do dzielnic zamieszkałych przez kupców lub inteligencję.

Agenci tacy są oczywiście opłacani. Najczęstszy sposób wynagradzania ich, to pewien procent od zbioru. Tą drogą znajdują oni pewne osobiste zainteresowanie w obfitości zbioru, — jak również ludzie do pracy tej bardziej odpowiedni znajdują

tu słusze wyróżnienie. Spółdzielnie niemieckie płacą zwykle takiemu agentowi 1% od zebranej sumy, lub 10 do 15 mar. r. tygodniowo.

Za omówionym tu systemem przemawia jego wielkie znaczenie propagandystyczne, i to tak samej oszczędności, jak i spółdzielczości wogóle. Odpowiedni wysłannik banku, wyposażony w jaką taką zdolność przekonywania ludzi, może swoją cichą a skuteczną pracą — wieść o istnieniu spółdzielni i jej działalności roznieść po najbardziej nawet nieorientujących się w życiu gospodarczem i społecznym domach, — może uświadomić i dla spółdzielczości pozyskać najmniej nawet udzielających się ludzi, może nawiązać temi drobnymi nitkami całą sieć łączności spółdzielni z okolicą, stwarzając przez to silny grunt pod jej działalność, — poza oczywiście tem, że do kasy spółdzielni wprowadzi kapitały, któreby inaczej nigdy doń nie trafiły.

Raz jeszcze powracamy do kwestji, że system ten, o ileby miał być u nas zastosowany, powinien być jeszcze dokładnie przemyślany, powinien być odpowiednio do gruntu naszego przystosowany, — i w tym względzie powołujemy się na artykuł p. Jennera („Poradnik“ Nr. 8), — jak również oczekujemy uwag i dowodów zainteresowania się ze strony naszych czytelników, którym chyba równie jak nam, sprawa dobrej organizacji wkładów oszczędnościowych leży na sercu.

J e z i o r o w s k a.

Z naszego ruchu spółdzielczego.

Dzień spółdzielczości w Kamionce Strumiłłowej.

W miasteczku naszym, tak jak w całej Polsce odbył się „Dzień spółdzielczości“ w niedzielę dnia 7 czerwca b. r. Wszystkie instytucje spółdzielcze: Składnica Kółek rolniczych, Praca, Rolnik i Bank Spółdzielczy były udekorowane afiszami i odezwaniami o znaczeniu spółdzielczości. Po nabożeństwie odbyło się publiczne zebranie koło kościoła. Zebranie zagał Dr. Humbert Michelini, poczem delegat Związku rewizyjnego Rolnika ze Lwowa dyr. Zabłocki wygłosił obszerny referat na temat „Spółdzielczość rolnicza“, poczem senator Kaniowski przemówił o oszczędności i spółdzielczości bankowej. Zebranie zakończono okrzykiem na cześć Prezydenta Wojciechowskiego jako szermierza idei kooperatywnej.

Po zebraniu w uszykowanym pochodzie udali się uczestnicy ulicami miasta do Sokoła na bezpłatne przedstawienie kinowe, w czasie którego wyświetlono odpowiednie obrazy o treści spółdzielczej. — W dzień ten rozdawano bezpłatnie ulotki i broszury, objaśniające ideę spółdzielczą.

Po południu zgromadzili się miejscowi działacze kooperatywni, a to dyrektorzy Rolnika (pp. inż. Heil i Dr. Michelini) dyrektorzy Banku Spółdzielczego Jan Poznański, Hlawaty i Berwid (dyrektor Składnicy Chymiakowski Romuald), delegat Pracy

prof. Faliński wraz z prezesem komitetu powiatowego senatorem Kaniowskim.

Zebranie zaszczylił swoją obecnością: delegat ze Lwowa dyr. Zabłocki, kierownik starostwa Pieniążkiewicz i komisarz miasta Karol Poznański.

W serdecznym nastroju toczyła się pogawędka na temat pracy spółdzielczej w mieście i w powiecie. Stwierdzono, że miejscowe spółdzielnie pozostają w żywej harmonji i zgodzie między sobą, co wychodzi na pożytek pracy spółdzielni. Przemawiali senator Kaniowski, dyr. Zabłocki, radca Pieniążkiewicz, Dr. Michelini i Dyr. Poznański.

PRZEGLĄD CZASOPISM.

Czasopismo Spółdzielni Rolniczych. Organ Zjednoczenia Związków Spółdzielni Rolniczych Rzeczypospolitej Polskiej w Warszawie.

Nr. 19 z dnia 7 czerwca 1925 r.

Treść: Sprostowanie. — Rozważania. — Mleczarstwo spółdzielcze w Polsce. — Rozwój spółdzielczości rolniczej w woj. wileńskim i nowogrodzkim. — Zawiadomienia Związków. — Korespondencje. — Z naszego ruchu. — Wiadomości różne. — Rejestr Spółdzielni.

„Oszczędność“. Tygodnik poświęcony organizacji oszczędności w Polsce.

Treść numeru 10—11 z dnia 19 lipca 1925 r.:

Kwestja organizacji oszczędności na terenie międzynarodowym. — Międzynarodowy Instytut Oszczędności. — Statut Międzynarodowego Instytutu Oszczędności. — Bilon. — Bolesław Prus o oszczędności. — Instytucje oszczędnościowe: Komunalny Bank Kredytowy w Poznaniu. — Technika propagandy: Konkurs na temat: Metody propagandy oszczędności wśród ludności wiejskiej. Praktyczna metoda propagandy. „Koło ciułaczy“ przy Robotniczym Banku Spółdzielczym w Łodzi. — Kronika gospodarcza i skarbowa. — Pomoce propagandowe: Książeczka wkładowa. Pocztówka.

„Oszczędność“, nr. 12 z dnia 26 lipca 1925 r.

Treść: Organizacja kapitału w Polsce, a praca instytucyj finansowych. — Ubezpieczenie od bezrobocia, oparte na systemie oszczędności. — Oszczędność i jej propaganda. — W sprawie organizacji aparatu do gromadzenia oszczędności. — Technika propagandy: Konkurs na temat: „Metody propagandy oszczędności wśród ludności miejskiej“. Propaganda umiejętnego wydatkowania. — Kronika gospodarcza i skarbowa. — Pomoce propagandowe: Broszurka propagandowa dla ludności wiejskiej. Nasza nowa ulotka.

Ruch Prawniczy, Ekonomiczny i Socjologiczny, Organ Wydziału Prawno-Ekonomicznego Uniwersytetu Poznańskiego, poświęcony nauce i życiu prawnemu i gospodarstwu Rzeczypospolitej Polskiej, wychodzi w pierwszym miesiącu każdego kwartału. Redaktor naczelny i kierownik działu prawniczego: Prof. Dr. Antoni Peretiatkiewicz, Kierownicy działów: ekonomicznego: Prof. Dr. S. Nowakowski, Socjologicznego: Prof. Dr. J. Bystron, Sądownictwa: Sędzia Sądu Najw. W. Miszewski. Kwartał trzeci 1925. Wydane z zasiłkiem Wydziału Nauki Ministerstwa W. R. i O. P. i Ministerstwa Sprawiedliwości, Poznań 1925. Skład Główny: Księgarnia św. Wojciecha. Tłoczono czcionkami Drukarni „Poradnika Gospodarskiego“ w Poznaniu.

Na treść zeszytu trzeciego składają się: Artykuły, Przegląd Piśmiennictwa, Przegląd Prawodawstwa, Sądownictwo, Kronika i Miscellana. W dziale artykułów umieszczone są następujące rozprawy: Abraham Władysław, Prof.: Kilka uwag o konkordacie. Fièrich Ksawery, Prof.: Komisja kodyfikacyjna w Rzeczypospolitej Polskiej. Jaworski Wł. Leop. Prof.: Indywidualizm i uniwersalizm w konstytucji marcowej. Redslob Robert Prof.: Myśli o reformie konstytucyjnej. Szymański Antoni, Prof.: Rozjemstwo i pojednanie. Winid Walenty: Rozwój gospodarczy Gdańska a portów niemieckich.

W Przeglądzie Piśmiennictwa w dziale ekonomicznym uwzględnione są odnośnie do spółdzielczości Sprawozdania Związku Spółdzielni Zarobkowych i Gospodarczych w Poznaniu i Związku Spółdzielni Polskich w Warszawie za rok 1923, jako też Franciszka Dąbrowskiego: Spółdzielnie uczniowskie. W kronice spółdzielczej omówione są następujące sprawy: Dzień spółdzielczości w Polsce. Zorganizowanie Koła posłów i senatorów — spółdzielców. Ustawa bankowa a spółdzielnie kredytowe. Ustawa w przedmiocie opłat stemplowych, które mają płać spółdzielnie, Kasy gminne a spółdzielnie, Nowa instrukcja Rady Spółdzielczej w przedmiocie sposobu sporządzania przez spółdzielnie sprawozdań rocznych, Waloryzacja depozytów w spółdzielniach kredytowych, Konsolidacja ruchu spółdzielni spożywców, Bank Związku Spółek Zarobkowych, Hurtownia Spółek Spożywców.

„Samorząd Miejski“. Ukazał się zeszyt 6. za czerwiec r. b. „Samorządu Miejskiego“, organu Związku Miast Polskich, redagowanego przez dyrektora Biura Związku, p. Henryka Grotowskiego. Zeszyt niniejszy poświęcony jest w całości szczegó-

lowemu sprawozdaniu z VIII. Ogólnego Zjazdu Związku Miast Polskich, odbytego w Warszawie w dn. 26—27 kwietnia r. b. Punkt ciężkości obrady spoczął w Sekcji „Prawno-Administracyjnej“ w której prezes Zarządu Związku Miast Polskich, p. d. J. Zawadzki, wyczerpująco zreferował sprawę ustawy „O gminie miejskiej“; z umotywowany projekt preza p. dr. Zawadzkiego starły się poglądy koreferenta p. dr. Kiedacza; drugi koreferat posła p. R. Jaworowskiego rozwijał pogląd zwalczający koncepcje p. dr. Kiedacza, a jedynie w szczegółach różniące się od projektu p. dr. Zawadzkiego.

Przemówienia prelegentów powyższych i innych, między innymi przedstawiciela rządu, naczelnika Sikorskiego, „Samorząd Miejski“ podaje w całości. Obszernie zostały streszczone obrady „Sekcji Skarbowej“.

W obradach „Sekcji Rozbudowy“ podane zostały in extenso przemówienia referenta Zarządu Związku Miast, p. T. Toeplitza, koreferenta, p. A. Grossa oraz z przemawiających w dyskusji, sen. Koerner, posła Hausnera i delegata Min. Rob. Publicznych, p. Rybickiego. Szczegółowo przedstawiony został obraz narad i konkluzyj posiedzenia plenarnego.

W omawianym zeszycie „Samorządu Miejskiego“ zawarty jest pełny tekst projektu ustawy „O gminie Miejskiej“ w brzmieniu ostatecznie ustalonym na VIII. Ogólnym Zjeździe Związku Miast Polskich, dalej teksty podniosłych przemówień powitalnych ks. prof. J. Szmigielskiego, b. ministra Ratajskiego i prezesa Związku Miast Polskich, p. d. J. Zawadzkiego, prezesa Rady Miejskiej m. s. Warszawy sen. J. Balińskiego oraz wniosku pro dr. A. Suligowskiego w sprawie ustawy o miejskich związkach celowych.

Nową, skromną a estetyczną okładkę „Samorządu Miejskiego“ rysowała p. Bojakowska.

ZMIANA OSÓB.

Wspomnienie pośmiertne. Dnia 13 lipca b. r. zmarł p. ks. dziekan Roman Borkowski, założyciel Rolnika, prezes Rady Nadzorczej Banku Ludowego i Rolnika w Borku. Współpracy zmarłego zawdzięczają wspomniane spółdzielnie swój rozkwit. Cześć Jego pamięci!

Bank Ludowy w Poznaniu. W dniu 10 lipca br. Rada Nadzorcza wybrała na II członka Zarządu p. Józefa Wrembla z Poznania.

Bank Ludowy w N. Tomyślu. Uchwałą z dnia 1 lipca br. wybrała Rada Nadzorcza na II członka Zarządu p. Pawła Skoka z Torunia.

Pokwitowanie.

Następujące Spółdzielnie przekazały na fundusz „Domu Związkowego“:

„Zgoda — Lidzbark	100,— zł
Bank Ludowy — Golańcz	100,— zł
Bank Kupiecki — Kępno	100,— zł

Poznań, d. 21. VII. 1925.

Patronat.

Spółdzielnie, należące do jednego z poniżej podanych Związków, winny skierowywać swe korespondencje do odnośnego Związku pod adresem:

1
Związek Spółdzielni Zarobkowych i Gospodarczych, T. z. w Poznaniu, Pl. Wolności 18. Tel 2056, 2183, 2184, 4321. Konto czek.: Rk. P.K.O. nr. 200744.
Przesyłki adresować należy:
Patronat. Poznań,
Skrzynka Poczтовая 290.

2
Związek Stowarzyszeń Zarobków i Gospodarczych we Lwowie, ulica Jagiellońska 1, Telefon 15-68.
Rk. P. K. O. 148-802.
Oddział Związku w Krakowie.
Rynek główny 6, 2 schody, II p.

3
Związek Spółdzielni Polskich w Warszawie ulica Jasna 8, m. 8, III p. Telefon 109-02.
Konto czekowe: Rk. P. K. O 190
Oddział Związku Spółdzielni Polskich w Wilnie ul. Mickiewicza 1.

4
Związek Rewizyjny Spółdzielni Kółek Rolniczych w Krakowie Oddział Kraków, Wiślna 8. Telefon 33-87.
Oddział (Prezydium) Lwów Mickiewicza 26. Tel. 32-41.

OGŁOSZENIA.

REJESTR SPÓŁDZIELNI.

1 W naszym rejestrze spółdzielni zapisano dzisiaj pod nr. 4 przy Spółdzielni Bank Ludowy w Śmiglu, że uchwałą Walnego Zgromadzenia z dnia 25 maja 1925 zmieniono §§ 11, 12, 24 i 50 statutu i to:

§ 11 udział wynosi teraz 500, zł, a wpłata roczna przynajmniej 10 zł, § 12 wpisowe wynosi 5,— zł, § 24 Zarząd składa się z 2 członków, § 50 ogłoszenie spółdzielni winno być umieszczone w Poradniku Spółdzielni i Orędowniku Śmigielskim i że członek zarządu Piotr Giera z Czacza wskutek choroby z zarządu ustąpił.

Śmigiel, dnia 30 czerwca 1925.

Sąd Powiatowy.

Firm. 178/25.

Spółdz. I. 97.

Zmiany dotyczące spółdzielni już wpisanej.

2 Do rejestru spółdzielni wpisano dziś przy firmie: Towarzystwo zaliczkowe w Zatorze, spółdzielnia zarejestrowana z ograniczoną odpowiedzialnością następujące zmiany:

Zmieniono nazwę firmy powyższej, która odtąd opiewać będzie: „Bank ludowy w Zatorze, spółdzielnia zarejestrowana z nieograniczoną odpowiedzialnością“.

Brzmienie § 2 drugiego zdania statutu: Przedmiotem spółdzielni jest do końca tego zdania odtąd ma opiewać: „Przedmiotem Spółdzielni są następujące czynności bankowe: a) udzielanie członkom kredytu osobistego (pożyczki skryptowe, dyskonto weksli, rachunki bieżące zabezpieczone), b) przyjmowanie wkładów pieniężnych z prawem wydawania dowodów wkładowych imiennych, c) wydawanie przekazów, czeków i akredytów, oraz dokonywanie wypłat w granicach państwa, d) kupno i sprzedaż na rachunek własny, oraz na rachunek osób trzecich papierów procentowych państwowych i samorządowych, listów zastawnych, akcji central gospodarczych i przedsiębiorstw organizowanych przez Spółdzielnie ich Związku lub centrale gospodarcze, oraz akcji Banku Polskiego, e) odbiór wpłat na rachunek osób trzecich, f) przyjmowanie subskrypcji pożyczki państwa i komunalne, oraz na akcje przedsiębiorstw o których mowa w punkcie d) niniejszego zdania, g) zastępstwo czynności na rzecz Banku Polskiego i Banków państwowych, h) przyjmowanie do depozytu papierów wartościowych i innych walorów, oraz wynajmowanie kasetek zabezpieczonych.

§ 4 statutu częściowo zmieniono mianowicie po słowach nie wystarczy — należy w miejsce dotychczasowych słów „do wysokości pięciokrotnej ponad deklarowane udziały“ dopisać „nie tylko udziałami ale ponadto całym majątkiem“. — § 12 statutu ma odtąd opiewać: Udział

wynosi 50 zł, każdy członek musi deklarować conajmniej jeden udział, może mieć także więcej udziałów.

Udziały mogą być wpłacone naraz w całości lub ratami. Dopóki deklarowany udział nie został w całości wpłacony dywidendę dopisuje się do udziału.

§ 16 statutu w zdaniu pierwszym, zamiast dyrekcja składa się z 3 członków i 3 zastępców, opiewać ma: „Dyrcekcja składa się z trzech członków“.

§ 26 statutu w zdaniu pierwszym opiewać ma: „Rada Nadzorcza składa się z sześciu członków“, zamiast dotychczasowych dziewięciu członków.

§ 43 statutu po literze c) dodać następujące zdanie: „wartość ksiązkowa nieruchomości Spółdzielnia amortyzować będzie 2%, zaś ruchomości 5% rocznie.

§ 45 statutu po literze a) dopisać „F. fundusz zapasowy jest niepodzielny między członków“.

§ 46 statutu na końcu zdania opiewać ma: Rezerwy Spółdzielni są niepodzielne między członków“.

§ 47 statutu litera a) opiewać ma: „25% czystego zysku, tudzież czyste nadwyżki z obrotu z nieczłonkami przypadają na fundusz zapasowy, dopóki czysty zysk nie osiągnie wysokości i t, d.“ (dalsze zdanie bez zmiany).

Wadowice, dnia 2 lipca 1925 r.

Sąd Okręgowy jako handlowy, Oddział II

3 Dnia 24 lipca 1925 roku wciągnięto do rejestru spółdzielni Sądu Okręgowego w Kielcach pod Nr. 205 następujący wpis:

„Bank Ludowy w Kazimierzy-Wielkiej, Spółdzielnia z odpowiedzialnością nieograniczoną“. Siedziba w Kazimierzy Wielkiej, pow. Pinczowskiego. Przedsiębiorstwo ma na celu podnoszenie sprawności gospodarczej swego środowiska przez wykonywanie czynności bankowych, wyszczególnionych w § 81 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 grudnia 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 114, poz. 1018 z r. 1924). Udział każdego członka wynosi 25 złotych, z których połowa płatna przy przystąpieniu do spółdzielni, a następna połowa płatna w ciągu 6 miesięcy, Zarząd stanowią: Stefan Dobrowolski, Kazimierz Kusak i Kazimierz Paluchowski. Czas trwania spółdzielni nieograniczony. Pismo do ogłoszeń „Poradnik Spółdzielni“ w Poznaniu. Rok obrachunkowy — kalendarzowy. 3-ch członków zarządu. Oświadczenia woli w imieniu spółdzielni składając dwaj członkowie Zarządu. Za spółdzielnię zarząd podpisuje w ten sposób, że do firmy podpisujący dołączają swoje podpisy. Na wszelkiego rodzaju zobowiązaniach zaciąganych w imieniu spółdzielni, powinny być umieszczone podpisy przynajmniej dwóch członków Zarządu; to samo dotyczy wszelkich pokwitowań i listów wysyłanych w imieniu spółdzielni, likwidację spółdzielni prowadzi się zgodnie z wymaganiem art. 76—84 Ustawy o spółdzielniach.

Sąd Okręgowy w Kielcach jako Rejestrowy.

1 W tut. rejestrze spółdzielczym wpisano przy spółdzielni Bank Ludowy sp. z nieogr. odp. w Żninie, że statut spółdzielni zmieniono i to:

§ 11. udział wynosi 600 zł z roczną wpłatą 20 zł.

§ 12. pozostaje bez zmian.

Ż n i n, dnia 7. lipca 1925 r.

Sąd Powiatowy.

Sąd Powiatowy. 6. Rej. sp. $\frac{20}{73}$

1 Do rejestru Spółdzielni Sądu Powiatowego w Pleszewie wpisano dnia 23 czerwca 1925 pod nr. 20 spółdzielni „Bank Ludowy“, Spółdzielnia z odp. nieogr. w Droszewie co następuje:

a) przedz. 1 — 7

b) „ 6 — Uchwałą Walnego Zgromadzenia z dn. 26 maja 1925 zmieniono par. 11, 12 i 50 statutu z dnia 21. marca 1925.

P l e s z e w, dnia 18 czerwca 1925.

(—) S z y m a ń s k i.
Uwierzytelnia
(podpis nieczytelny)
St. sekr. sądowy

1 W naszym rejestrze Spółdzielni Banku Ludowego sp. zap. z nieogr. odp. w Kwilczu nr. 4 wpisano dzisiaj co następuje:

W miejsce Leona Gierszewskiego wybrano jako członka Zarządu Jana Gierlińskiego nauczyciela z Kwilcza.

M i ę d z y c h ó d, dnia 18 kwietnia 1925 r.

Sąd Powiatowy.

1 W naszym rejestrze spółdzielni pod nr. 11 „Spółdzielnia Mieszkańcowa Urzędników z ograniczoną odpowiedzialnością“ w Rawiczu, wpisano dziś, że udział wynosi 50 złotych i jest płatny w ciągu dwóch lat.

R a w i c z, dnia 3 czerwca 1925 r.

Sąd Powiatowy.

1 W tutejszym rejestrze Spółdzielni Nr. 23 „Bank Ludowy, Spółdz. zapisana z nieograniczoną odpowiedzialnością“ w Lubichowie, zapisano:

Na podstawie uchwały Walnego Zgromadzenia z dnia 21 czerwca 1925 r. postanowiono po myśli § 46 ustawy o Spółdzielniach:

a) Spółdzielni wolno przyjmować wkłady do wysokości 15 000 zł (słownie piętnaście tysięcy złotych);

b) Spółdzielni wolno zaciągać pożyczki do wysokości 25 000 zł (słownie dwudziestu pięciu tysięcy złotych);

c) Jednemu członkowi wolno udzielić pożyczki do wysokości 800 zł (słownie ośmiuset złotych).

Dalej uchwalono zmienić statut:

§ 11: Udział jednego członka wynosi 150 złotych, a na udział płaci się rocznie 5 złotych;

§ 12: Przystępujący członek płaci 5 złotych;

§ 51: Pozostaje niezmienny;

§§ 53 i 54 zostają wykreślone.

Sąd Powiatowy w Starogardzie.

L. cz. Firm. 458/25.

Spółdz. I. 44.

2 W rejestrze spółdzielni przy firmie Bank Kredytowy Spółdzielnia zarejestrowana z ograniczoną odpowiedzialnością wpisano dnia 16 czerwca 1925.

Ustąpił z Zarządu Dr. Franciszek Hernich w miejsce jego wybranym został do Zarządu Seweryn Filippi.

Dnia 13 czerwca 1925.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie, Oddz. V.

3 W dniu 23 lipca 1925 roku wciągnięto do rejestru spółdzielni pod Nr. 85 przy firmie „Bank Spółdzielczy w Suchedniowie, z odpowiedzialnością ograniczoną“ następujący wpis:

Na mocy uchwały Walnego Zgromadzenia członków z dnia 2 lutego 1925 roku udziały członków podwyższone zostały do pięćdziesięciu złotych. Na miejsce ustępującego członka Zarządu Wacława Węgrzyna powołany został Stefan Górbel.

Sąd Okręgowy w Kielcach jako Rejestrowy.

L. Cz. Firm. 501 — 502/25.

2 Zmiany dotyczące już wpisanej spółdzielni. Sprawa Polskiego Banku Spółdzielczego w Tarnobrzegu z ograniczoną odpowiedzialnością.

Należy uwidocznic przy powyższej Spółdzielni: Ustąpili z Zarządu członek Zarządu Jan Patyński — zastępca członka Zarządu Franciszek Zych.

Data wpisu 6 lipca 1925.

R z e s z ó w, dnia 4 lipca 1925.

Sąd Okręgowy, Oddział V.

Firm. 163/25

Spółdz. II. 28.

2 Do rejestru spółdzielni Tom II strona 28 N. kolejny 141 wpisano dziś:

Firma: Bank Mieszczański-ludowy w Andrychowie Spółdzielnia z nieograniczoną odpowiedzialnością.

Siedziba Spółdzielni: Andrychów powiat Wadowice województwo krakowskie.

Przedmiotem Spółdzielni jest:

a) udzielanie kredytu potrzebnego członkom dla ich gospodarstw i przedsięwzięciom a to na możliwie dogodnych warunkach,

b) załatwianie zleceń członków w sprawach pieniężnych i gospodarczych,

c) przyjmowanie wkładek oszczędności i na rachunek bieżący od członków i nieczłonków,

d) prowadzenie biura porady gospodarczej, czytelnia, biblioteki itp.

e) prowadzenie zastępstw instytucji finansowych obowiązanych do publicznego składania rachunków a mających charakter Zakładów publicznych.

Wysokość odpowiedzialności członków: nieograniczona.

Wysokość udziału: udział wynosi 50 zł, który może być wpłacony naraz w całości, lub wedle uznania Dyrekcji w ratach, których terminy płatności i wysokości również Dyrekcja oznaczy.

Za zgodą Dyrekcji może mieć członek więcej udziałów. Członkowie Zarządu wybrani:

1. Stanisław Zalewski,
2. Tomasz Kotulecki,
3. Adam Wietrzny — wszyscy zamieszkali w Andrychowie.

Pismem przeznaczonem do ogłoszeń Spółdzielni jest Poradnik Spółdzielni wychodzący w Poznaniu i Głos Narodu w Krakowie.

Czas trwania Spółdzielni: nieograniczony.

Rok obrachunkowy równy kalendarzowemu.

Zarząd składa się z trzech członków, których wybiera Rada Nadzorcza na przeciąg lat trzech.

Zakres działania Dyrekcji przewidziany jest w § 18 statutu.

Sposób podpisywania firmy: Dyrekcja podpisuje za Spółdzielnię w ten sposób, że pod pieczęcią firmy podpisuje dwóch członków Dyrekcji jak na wzorze.

Ograniczanie uprawnień Zarządu przewidziane są w § 30 statutu.

Postanowienia o zastępcach są zawarte w § 16 statutu. Przepisy o likwidacji przewiduje § 50 statutu.

W a d o w i c e, dnia 3 lipca 1925.

Sąd Okręgowy jako handlowy, Oddział II.

3 Do Rejestru Spółdzielni Sądu Okr. w Wilnie, w dniu I. VII. 1925 r. pod Nr. 257 wciągnięto dodatkowo wpis:

R. Sp. II. Nr. 257. Firma: „Chrześcijański Spółdzielczy Bank z ograniczoną odpowiedzialnością w Duniłowiczach“. Zarząd obecnie stanowią: Edward Pokrzewiński, 2. Antoni Siemaszko i 3. Wiktor Kozłowski.

3 Do Rejestru Handlowego Sądu Okręgowego w Lublinie Nr. 12 wciągnięto dn. 24 czerwca 1925 r., że udział członkowski w „Banku Spółdzielczym“ w Lubartowie na mocy uchwały Walnego Zgromadzenia członków z dnia 9 czerwca 1925 r. został podwyższony do 100 zł.

Firm. 429/25.
Spółdz. I. 150.

[2] Wpis do rejestru spółdzielni:

1. Numer Spółdzielni: 150.

2. Brzmienie firmy: „Bank Rolniczo-Handlowy w Nisku, Spółdzielnia zarejestrowana z ograniczoną odpowiedzialnością.

Członkowie odpowiadają za dopełnienie wszelkich przez Spółdzielnię zaciągniętych zobowiązań, o ile na to majątek Spółdzielni nie wystarcza, nie tylko udziałami, ale ponadto dalszą jeszcze kwotą równającą się pięciokrotnej wysokości deklarowanych udziałów.

3. Przedmiotem przedsiębiorstwa Spółdzielni jest: a) udzielanie członkom kredytu osobistego we wszelkich postaciach do wysokości 800 złotych, wyjąwszy na zastawy przedmiotów wartościowych, b) przyjmowanie wkładów pieniężnych z prawem wydawania dokumentów imiennych, c) wydawanie przekazów, czeków i akredytyw, i wykonywanie wypłat w granicach państwa oraz kupno i sprzedaż na rachunek własny i osób trzecich papierów procentowych i akcji Banku Polskiego, d) odbiór wpłat na rachunek osób trzecich, e) zastępstwo czynności Banku Polskiego i innych banków państwowych oraz przyjmowanie i wykonywanie wszelkich zleceń na ich rachunek.

4. Udziały: Udział wynosi 10 zł. Członek za zgodą Dyrekcji może mieć więcej udziałów. — Udziały mają być wpłacone w całości naraz lub za zgodą Dyrekcji w ciągu jednego roku w ratach, których terminy płatności i wysokość również Dyrekcja wyznaczy. Nie wolno deklarować nowych udziałów przed wpłaceniem poprzednio deklarowanych.

5. Imiona i nazwiska członków Zarządu: Marjan Potocki, Andrzej Polek, Antoni Ostrowski a zastępcą Henryk Chrostek, wszyscy w Nisku.

6a) Czas trwania nieograniczony.

b) ogłoszenia: „Poradnik Spółdzielni kredytowych“.

c) rok obrachunkowy: od 1 stycznia do 31 grudnia.

d) Zarząd składa się z trzech członków i jednego zastępcy. Do ważności oświadczeń imieniem Spółdzielni wymagany jest własnoręczny podpis pod brzmieniem firmy, dwóch członków Zarządu.

e) ograniczenia członków Zarządu: Zarząd jest w swych czynnościach nieograniczony z wyjątkiem wypadków, wyszczególnionych w § 30 statutu.

f) postanowienia o zastępcach: w razie przeszkody w urzędowaniu któregoś z członków Zarządu czynności jego spełniać będzie zastępca powołany przez Radę Nadzorczą.

g) przepisy o likwidacji: ustawowe.

7. Data wpisu: 4 czerwca 1925.

R z e s z ó w, dnia 30 maja 1925.

Sąd Okręgowy, Oddział V.

[3] Do Rejestru Spółdzielni Sądu Okręgowego we Włocławku w dniu 30 maja 1925 r. przy firmie: „Towarzystwo Wzajemnego kredytu w Kutnie, Spółdzielnia z ograniczoną odpowiedzialnością“ wciągnięto co następuje: „Maks Zandel ustąpił z zarządu, a na jego miejsce powołano Henryka Starzyńskiego“.

[3] Nr. 6. „Bank Spółdzielczy z odpowiedzialnością udziałami w Łodzi“.

Siedziba Spółdzielni jest Łódź, Andrzejka 3. Członkowie Spółdzielni odpowiadają udziałami. Obecnie udział wynosi złotych 50. Firma obecnie brzmi: „Bank Spółdzielczy z odpowiedzialnością ograniczoną w Łodzi“. Odpowiedzialność członków za zobowiązania Spółdzielni jest dwudziestokrotna w stosunku do każdego zgłoszonego udziału p. b. Wszelkie ogłoszenia winny być umieszczone w czasopiśmie „Przewodnik Spółdzielni“.

Wydział Rejestru Handlowego Sądu Okręgowego w Łodzi.

[3] Nr. 9. „Bank Spółdzielczy w Brzezinach, spółdzielnia z ograniczoną odpowiedzialnością“ obecnie brzmi:

„Bank Spółdzielczy z nieograniczoną odpowiedzialnością w Brzezinach“, odpowiedzialność członków za zobowiązania nieograniczona. Spółdzielnia ma na celu podniesienie sprawności gospodarczej swego środowiska przez przyjmowanie wkładów i udzielanie wszelkiego rodzaju kredytu, oraz załatwianie innych czynności z zakresu obrotu pieniężnego.

Wydział Rejestru Handlowego Sądu Okręgowego w Łodzi.

[3] Do Rejestru Spółdzielni R. S. IV, 641 Sądu Okręgowego w Warszawie, dnia 9 czerwca 1925 r. wciągnięto:

„Kasa Spółdzielcza z nieograniczoną odpowiedzialnością w Kampinosie“. Siedziba Spółdzielni w Kampinosie, star. Sochaczewskiego. Odpowiedzialność członków za zobowiązania Spółdzielni jest nieograniczona. Przedmiot przedsiębiorstwa stanowi: wykonywanie czynności bankowych, wyszczególnionych w § 81 Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 17 grudnia 1924 roku. Wysokość udziału 20 złotych, płatnych jednorazowo przy przystąpieniu. Do Zarządu wybrani zostali: Stanisław Kuśmierski w Kampinosie, Józef Skrzos w Wiejcy, Franciszek Skrzos w Wiejcy — wszyscy gmina Kampinos, star. Sochaczewskiego. Pismo przeznaczone do ogłoszeń: „Poradnik Spółdzielni“ w Poznaniu. Zarząd składa się z trzech członków. Oświadczenia woli w imieniu Spółdzielni składają dwaj członkowie Zarządu. Za Spółdzielnię Zarząd podpisuje w ten sposób, że do firmy podpisujący dołączają swe podpisy. Na wszelkiego rodzaju zobowiązaniach zaciąganych w imieniu Spółdzielni powinny być umieszczone podpisy przynajmniej dwóch członków Zarządu; to samo dotyczy wszelkich pokwitowań i listów wysyłanych w imieniu Spółdzielni.

W a r s z a w a, dnia 9 czerwca 1925 r.

Sąd Okręgowy, Wydział IV.

[3] Do Rejestru Spółdzielni Sądu Okr. w Wilnie w dniu 10. VII. 1925 r. pod Nr. 147 wciągnięto dodatkowy wpis:

R. Sp. II. Nr. 147. Firma: „Chrześcijański Spółdzielczy Bank Ludowy z ograniczoną odpowiedzialnością w Mejszagole“. Wysokość udziału 10 złotych. Zarząd obecnie stanowią: 1. Maciej Adamowicz, 2. Wacław Tyszkiewicz i 3. Jan Kaczyński, zam. w gminie Mejszagolskiej.

[3] Do Rejestru Handlowego, Działu Spółdzielni, Sądu Okręgowego w Radomiu, w dniu 8 lipca 1925 r., wciągnięto następującą firmę:

Nr. 236. „Istniejące na mocy Ustawy Normalnej, zatwierdzonej przez Min. Skarbu 14/27 września 1905 r., ogłoszonej w Zbiorze Praw i Rozp. Państwa 9/22 grudnia 1905 r. Opoczyńskie Towarzystwo Pożyczkowo-Oszczędnościowe otrzymuje brzmienie: „Polski Bank Spółdzielczy z ograniczoną odpowiedzialnością“ w Opocznie“. Siedzibą Spółdzielni jest miasto Opoczno, województwo Kieleckie. Odpowiedzialność członka za zobowiązania Spółdzielni trzydziestokrotna w stosunku do każdego zgłoszonego udziału. Celem Spółdzielni jest podniesienie stanu gospodarczego i ekonomicznego swych członków przez wykonywanie czynności bankowych, wymienionych w § 81 Rozp. Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 27 grudnia 1924 r. (Dz. Ust. Nr. 14/24 r.). Udział członkowski wynosi 50 zł., płatny jednorazowo przy przystąpieniu do Spółdzielni. Do Zarządu zostali wybrani: Rudolf Chrzastkowski, Henryk Kolański i Franciszek Rakowski i na zastępcę Andrzej Michalski, zamieszkali w Opocznie.

a) Czas trwania Spółdzielni nieograniczony, b) organ do ogłoszeń czasopismo „Poradnik Spółdzielni Kredytowych“ w Warszawie, c) rok obrachunkowy — kalendarzowy, d) członków Zarządu trzech i zastępcę. Oświadczenie woli w imieniu Spółdzielni składają co najmniej dwaj członkowie Zarządu pod stemplem firmy, e) ograniczeń Zarządu pozaustawowych niema, f) pełnomocników ustanawia Zarząd wspólnie z Radą Nadzorczą, g) likwidacja zgodnie z art. 76—84 Ustawy o Spółdzielniach z dnia 29/X. 1920 r.

Wydział Rejestru Handlowego Sądu Okręgowego w Radomiu.

[3] Nr. 219. „Robotniczy Bank Spółdzielczy z ograniczoną odpowiedzialnością w Łodzi“.

Siedziba Spółdzielni, Łódź, ul. Piotrkowska 261. Zarząd stanowią: Józef Lipski, Józef Malecki i Władysław Ciolek.

Wydział Rejestru Handlowego Sądu Okręgowego w Łodzi.

[3] Nr. 168. „Radogoski Bank Spółdzielczy z ograniczoną odpowiedzialnością“.

Siedziba Spółdzielni, Łódź, ul. Zgierska 64. Zarząd obecnie stanowią: Antoni Karczewski, prezes Herman Zybert, Wojciech Kusak, Paweł Stasiak i Tadeusz Płodowski.

Wydział Rejestru Handlowego Sądu Okręgowego w Łodzi.

3 Do rejestru spółdzielni Dz. C. Sądu Okręgowego w Płocku, wniesiono następujący dodatkowy wpis pod numerem:

90. zarej. dn. 22 czerwca 1925 r. Rada Nadzorcza Ziemiańskiego Banku Spółdzielczego z nieograniczoną odpowiedzialnością w Płońsku, dnia 4 czerwca 1925 r. wybrała na członka Zarządu Szuberta Feliksa na miejsce ustępującego Kazimierza Stypy.

Płock, dnia 11 lipca 1925 r.

Sąd Okręgowy.

3 W dniu 16 lipca 1925 roku wciągnięto do rejestru Spółdzielni Sądu Okręgowego w Kielcach pod Nr. 204 następujący wpis:

„Spółdzielcza Kasa Kredytowa w Koniemłotach, z nieograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółdzielni w Koniemłotach, gm. Oględów, pow. Stopnickiego. Odpowiedzialność członków za zobowiązania spółdzielni nieograniczona. Przedsiębiorstwo ma na celu podnoszenie sprawności gospodarczej swego środowiska przez wykonywanie czynności bankowych, wyszczególnionych w § 81 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 grudnia 1924 roku (Dz. U. R. P. N. 114, poz. 1018 z r. 1924). Udział członka wynosi dziesięć złotych, płatnych jednorazowo przy przystąpieniu do spółdzielni lub ratami w ciągu trzech miesięcy. Zarząd stanowią: Wojciech Freljan, Szczepan Kotlarz i Roman Stradowski. Czas trwania spółdzielni nieograniczony. Pismo przeznaczone do ogłoszeń „Poradnik Spółdzielni Kredytowych w Warszawie, ul. Jasna Nr. 1. Rok obrachunkowy — kalendarzowy. Trzech członków Zarządu. Oświadczenia woli w imieniu spółdzielni składają dwaj członkowie Zarządu. Za spółdzielnię zarząd podpisuje w ten sposób, że do firmy podpisujący dołączają swoje podpisy. Na wszelkiego rodzaju zobowiązaniach zaciąganych w imieniu spółdzielni powinny być umieszczone podpisy przynajmniej dwóch członków Zarządu, to samo dotyczy wszelkich pokwitowań i listów wysyłanych w imieniu spółdzielni. Likwidację spółdzielni prowadzi się zgodnie z wymaganiami art. 76—84 Ustawy o spółdzielniach.

Sąd Okręgowy jako Rejestrowy.

3 Do Rejestru Spółdzielni Sądu Okręgowego we Włocławku dnia 16 lipca 1925 r. pod N. 81 wciągnięto przy firmie „Bank Spółdzielczy z nieograniczoną odpowiedzialnością w Leszczynku”:

Mateusz Bloch ustąpił z Zarządu, a na jego miejsce powołano Edwarda Andrysiewicza.

WALNE ZGROMADZENIA.

2 Zwyczajne Walne Zgromadzenie członków Towarzystwa Zaliczkowego „Pomoc” w Dembowcu

odbędzie się dnia 25 lipca 1925 o godz 4 popołudniu w lokalu Towarzystwa.

Porządek obrad:

1. Odczytanie protokołu z ostatniego Walnego Zgromadzenia.
2. Odczytanie sprawozdania rewizyjnego Związku.
3. Sprawozdanie Dyrekcji z czynności i rachunków za r. 1924.
4. Przedłożenie bilansu otwarcia w złotych na rok 1925.
5. Sprawozdanie Rady Nadzorczej z czynności nadzoru i kontroli w przedmiocie sprawozdania Dyrekcji za rok 1924 i bilansu otwarcia w złotych na rok 1925, tudzież wniosek Rady Nadz. co do uchwalenia Dyrekcji absolutorium za rok 1924 i zatwierdzenia bilansu otwarcia na rok 1925.
6. Rozdział czystego zysku za rok 1924.
7. Zmiana statutu §§ 1, 2, 4, 12, 43, 45, 46 i 47.
8. Oznaczenie granicy najwyższego obciążenia Spółdzielni.
9. Oznaczenie granicy najwyższej sumy kredytu na jednego członka Spółdzielni.
10. Zatwierdzenie regulaminu dla Rady Nadz. i Dyrekcji.
11. Wybór trzech członków Rady Nadz. w miejsce ustępujących.
12. Wnioski członków.

W razie braku kompletu odbędzie się o godzinę później tego samego dnia, z tym samym porządkiem obrad i w tym samym lokalu drugie Walne Zgromadzenie, którego uchwały będą ważne bez względu na ilość obecnych członków.

W Dembowcu, dnia 10 lipca 1925

Ks. Dr. Stanisław Trzeciak, prezes.
Aleksander Wiśniewski, sekretarz.

1 Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie

nizej podpisanej Spółdzielni odbędzie się w poniedziałek dnia 10 sierpnia 1925 roku o godz 6-tej wieczorem w lokalu pana Banacha ul. Kaliska.

Porządek obrad:

1. Zagajenie.
2. Odczytanie protokołu z ostatniego Walnego Zgromadzenia.
3. Sprawozdanie z rewizji Patronackiej i odczytanie protokołu rewizyjnego.
4. Przyjęcie nowego statutu zastosowanego do ustawy o spółdzielniach.
5. Zmiana firmy.
6. Zmiana § 50.
7. Zmiana uchwały dotyczącej udziałów.
8. Sprawozdanie Zarządu za I półrocze 1925.
9. Uchwalenie pożyczki.
10. Uchwalenie konta dyspozycyjnego.
11. Przyjęcie bilansu otwarcia p. 1. I. 1925 w złotych.
12. Wolne głosy.
13. Zamknięcie.

Spółka szewska

Sp. z ogr. odp. w Ostrowie.

Rada Nadzorcza:

J. Banach, prezes.

2 II. Zwyczajne Walne Zgromadzenie członków Banku Zaliczkowego w Złoczowie, Spółdzielni z nieogr. odp.

odbędzie się dnia 8 sierpnia 1925 r. o godz. 3 po poł. w lokalu własnym. W razie braku przewidzianego statutem kompletu odbędzie się tego samego dnia, w tym samym lokalu i z tym samym porządkiem dziennym o godz. 4 po poł. następnego Walnego Zgromadzenie bez względu na ilość obecnych członków.

Porządek dzienny:

1. Ukonstytuowanie się Zgromadzenia.
2. Odczytanie protokołu z ostatniego Walnego Zgromadzenia.
3. Odczytanie sprawozdania lustracyjnego z rewizji Spółdzielni przeprowadzonej przez Związek Stowarzyszeń Zarobkowych i Gospodarczych we Lwowie.
4. Sprawozdanie Dyrekcji Banku z czynności i rachunków za r. 1924.
5. Przedłożenie bilansu otwarcia w złotych na r. 1925.
6. Sprawozdanie Rady Nadzorczej z czynności nadzoru i kontroli w przedmiocie sprawozdania Dyrekcji i w przedmiocie bilansu otwarcia w złotych na r. 1925, tudzież wniosek Rady Nadzorczej co do udzielenia Dyrekcji absolutorium za r. 1924 i zatwierdzenia bilansu otwarcia w złotych na r. 1925.
7. Rozdział czystego zysku za r. 1924.
8. Oznaczenie granicy najwyższego obciążenia Spółdzielni.
9. Oznaczenie granicy najwyższej sumy kredytu dla jednego członka Spółdzielni.
10. Uzupełniający wybór Rady Nadzorczej.
11. Wybór Komisji Rewizyjnej.
12. Wnioski członków.

Złoczów, dnia 23 lipca 1925 r.

Dyrekcja Banku Zaliczkowego w Złoczowie.

Ks. St. Wałęga.

Górski.

21 Zwyczajne Walne Zgromadzenie członków Spółdzielczego Towarz. kredytowego „Oszczędność” w Tłumaczu, Spółdzielni zarej. z nieogr. poręką

odbędzie się dnia 10 sierpnia 1925 o godzinie 11-tej przed południem w sali Rady powiatowej w Tłumaczu.

Porządek dzienny:

1. Odczytanie protokołu z ostatniego Walnego Zgromadzenia.
2. Sprawozdanie Dyrekcji z czynności za r. 1924.
3. Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej z wnioskiem na udzielenie Dyrekcji absolutorium z czynności i rachunków za rok 1924.
4. Rozdział zysku.
5. Wniosek Rady Nadzorczej na rozwiązanie i likwidację Spółdzielni.
6. Wybór likwidatorów.

Dyrekcja.

BILANSE.

Bank Ludowy w Lubawie
Bilans z dnia 31 grudnia 1924 r.

zł	Aktywa.	Pasywa.	zł
3 536,26	Kasa	Udziały	178,54
917,71	Bank Polski	Fundusz zasob.	32,96
17,23	P. K. O.	Rezerwa specjaln.	11,96
—,63	Akc. B.Z.Sp.	Rezerwa nieruch.	55,55
215,39	Efekta	Fundusz zalegl. podatk.	56,41
1 128,32	Kruszec	Fundusz emerytalny	111,11
3 250,62	Weksle-sola	Depozyta	31 667,95
28 261,40	Weksle-prima	Konto różnych	859,40
12 631,43	Rach. bież. banków	Weksleredyskontowe	28 580,—
20 781,46	Rach. bież. dłużn.	Podatek skarbowy	22,16
460,—	Ruchomości	Rach. bież. wierzyciele	6 000,—
—,01	Nieruchomości	Do dysp. Waln. Zgrom.	4 002,35
330,35	Koszta proces.		
55,98	Drukarnia		
<u>71 586,79</u>			<u>71 586,79</u>

Bilans otwarcia z dnia 1 stycznia 1925 r.

zł	Aktywa	Pasywa	zł
3 536,26	Kasa	Udziały	178,54
917,71	Bank Polski	Fundusz zasob.	10 747,96
17,23	P. K. O.	Rezerwa specjal.	19 645,15
3 452,40	Akcje B-ku Zw. Sp.	Rezerwa nieruch.	7 994,55
2 559,20	Efekta	Fundusz zalegl. podat.	72,41
1 128,32	Kruszec	Fundusz emerytal.	5 000,—
3 250,62	Weksle-sola	Wkłady oszczędn.	31 667,95
28 261,40	Weksle prima	Konto różnych	859,40
12 631,43	Rach. bież. banków	Weksle redysk.	28 580,—
20 781,46	Rach. bież. dłużn.	Podatek skarbowy	22,16
1 000,—	Ruchomości	Rach. bież. wierzycieli	6 000,—
40 000,—	Nieruchomości	Hipoteki na drukarni	3 687,—
330,35	Koszta procesowe	Do dysp. Waln. Zgrom.	4 002,35
<u>117 866,47</u>			<u>117 866,47</u>

Na rok 1924 przeszło członków 2 671, w roku 1924 przybyło 41, ubyło 18. Na rok 1925 przechodzi 2694 członków. Suma odpowiedzialnościowa członków wynosi 10,038,837, 53 zł.

Bank Ludowy, Sp. z odp. ogr. w Lubawie

Kijora.   Ks. Kasyna.   Drozdowska.

Bank Ludowy w Lwówku.
Bilans z dnia 31 grudnia 1924 r.

zł	Aktywa	Pasywa	zł
1 894,91	Kasa	Udziały	407,66
219,64	P. K. O.	Fundusz zasobowy	120,31
100,38	Banki	Rezerwa specjalna	—,75
610,07	Akcje	Wkłady oszczędn.	6 387,73
—,02	Polska Poż. P.	Weksle zredyskont.	45 035,—
48 544,41	Weksle	Banki	4 600,53
3 811,26	Konto bieżące	Konto bieżące	1 167,35
7 213,46	Konto przejściowe	Konto przejściowe	4 040,10
—,03	Ruchomości	Do dysp. W. Zgr.	634,75
<u>62 304,18</u>			<u>62 304,18</u>

Bilans z dnia 1 stycznia 1925 r.

zł	Aktywa	Pasywa	zł
1 894,91	Kasa	Udziały	407,66
219,64	P. K. O.	Fundusz zasobowy	3 629,19
100,38	Banki	Rezerwa specjalna	0,75
1 868,—	Akcje	Wkłady oszcz.	6 387,63
2 251,—	Polska Poż. P.	Weksle zredysk.	45 035,—
48 544,41	Weksle	Banki	4 600,53
3 811,26	Konto bież.	Konto bież.	1 167,35
7 213,46	Konto przejśc.	Konto przejśc.	4 040,10
		Do dysp. W. Zgrom.	634,75
<u>65 903,06</u>			<u>65 903,06</u>

Na rok 1924 przeszło 597 członków, w ciągu roku przybyło 36, ubyło 10. Na r. 1925 przechodzi 623 członków. L w ó w e k, dnia 8 lipca 1925.

Bank Ludowy

Spółdz. z odp. nieogr. we Lwówku.

Ks. Budaszewski.   Gierszewski.   Baierówna.

Bank Ludowy w Ostrzeszowie.

Bilans z dnia 31 grudnia 1924 r.

zł	Aktywa	Pasywa	zł
319,72	Kasa	Udziały	81,28
1 367,06	Banki	Fund. rezerwowy	1 106,33
299,57	Akcje	Rezerwa specjalna	13,09
20 755,39	Weksle	Fundusz podatk.	76,56
4 586,62	Rach. bież.	Rezerwa walutowa	753,77
3,95	Różni	Fundusz emeryt.	5,87
0,01	Nieruchomości	Delcredere	0,28
		Depozyta	6 682,19
		Hipoteki i redyskont	
		wekslowy	17 537,51
		Do dysp. Waln. Zgr.	1 075,44
<u>27 332,32</u>			<u>27 332,32</u>

Bilans otwarcia z dnia 1 stycznia 1925 r.

zł	Aktywa	Pasywa	zł
319,72	Kasa	Udziały	81,82
1 367,06	Banki	Fund. rezerwowy	28 994,45
1 949,57	Akcje	Rezerwa specjalna	13,00
20 755,39	Weksle	Fundusz podatk.	
4 586,62	Rach. bież.	i podatek majątk.	3 420,86
3,95	Różni	Rezerwa walutowa	753,77
1 242,93	Ruchomości	Fund. emeryt.	5,87
30 000,—	Nieruchomości	Delcredere	0,28
		Depozyty	6 682,19
		Hipoteki i redyskont	
		wekslowy	10 198,01
		Do dysp. Waln. Zgr.	1 075,44
<u>60 225,24</u>			<u>60 225,24</u>

Na rok 1924 przeszło 953 członków. W ciągu roku przybyło 18, ubyło 32 członków. Na rok 1925 przechodzi 930 członków.

Bank Ludowy

Spółdz. z odp. nieogr.

J. Dirska.   J. Rak.

Polski Bank Pożyczkowy w Chojnicach.

Bilans z dnia 31. grudnia 1924 r.

zł	Aktywa	Pasywa	zł
1 184,70	Kasa	Udziały	6 993,23
3 164,98	Banki	Fundusz rezerwowy	414,—
16,—	Akcje	Rezerwa specjalna	6,—
92,80	Waluty obce	Depozyta	30 290,62
20 697,75	Weksle prima	Redyskont weksli	16 753,—
93,—	Koszty procesowe	Banki	21 386,72
100,—	Pożyczki na zastaw	Procenty przenośne	518,28
50 473,98	Rach. bież. dłużn.	Rach. bież. wierzyc.	3 676,92
400,—	Ruchomości	Rach. przechodnie	3 554,73
7 035,—	Gwarancje dłużn.	Gwarancje	7 035,—
		Do dysp. W. Zgrom.	1 638,71
<u>92 267,21</u>			<u>92 267,21</u>

Bilans z dnia 1 stycznia 1925 r.

zł	Aktywa	Pasywa	zł
1 184,70	Kasa	Udziały	7 098,19
3 164,98	Banki	Fundusz rezerwowy	419,06
16,—	Akcje	Rezerwa specjalna	7,18
92,80	Waluty obce	Depozyta	31 134,36
20 697,75	Weksle prima	Redyskont weksli	16 753,—
93,—	Koszty procesowe	Banki	21 386,72
100,—	Pożyczki na zast.	Procenty przenośne	518,28
50 473,98	Rach. bież. dłużn.	Rach. bież. wierzyc.	3 676,92
1 363,96	Ruchomości	Rach. przechodnie	3 554,73
7 035,—	Gwarancje dłużn.	Gwarancje	7 035,—
		Do dysp. W. Zgrom.	1 638,71
<u>93 222,17</u>			<u>93 222,11</u>

Na rok 1924 przeszło 63 członków, w ciągu roku przybyło 128. Na rok 1925 przechodzi 191 członków.

Chojnice, dnia 18 czerwca 1925.

Polski Bank Pożyczkowy

Spółdz. z nieogr. odp. w Chojnicach

M. Nagórski.   R. Dreher.   Fr. Wilczewski.

1 Bank Ludowy w Żerkowie.

Bilans z dnia 31 grudnia 1924 r.

Aktywa		Pasywa	
zł			zł
1 213,17	Kasa		Udziały 680,80
12,74	P. K. O.		Fundusz rezerwowy 194,65
3 511,40	Banki		Rezerwa specjalna 63,—
196,21	Akcje		Fundusz administr. 1 200,—
—,03	Efekta		„ podatk. 416,00
20 563,—	Weksle		„ emeryt. 149,89
33,62	Nieruchomości		Depozyty 13 011,90
			Rachunek bieżący 9 677,09
			Do dysp. W. Zgr. 136,03
<u>25 530,26</u>			<u>25 530,26</u>

Bilans otwarcia per 1 stycznia 1925 r.

Aktywa		Pasywa	
zł			zł
1 213,17	Kasa		Udziały (włacone po 28. 4. 25.) 585,25
12,74	P. K. O.		Rezerwa specjalna 12 256,78
3 511,40	Banki		Depozyty 13 011,90
650,—	Akcje		Obliga. weksl. 13 050,—
169,50	Efekta		Rach. bież. 38,80
20 563,—	Weksle		Zysk 136,03
3 411,71	Rach. bież.		
1 547,15	Ruchomości		
8 000,—	Nieruchomości		
<u>39 078,76</u>			<u>39 078,76</u>

Na rok 1924 przeszło 1 134 członków. W roku 1924 przybyło 30, ubyło 29; na rok 1925 przechodzi 1 135 członków

Bank Ludowy w Żerkowie
Spółdz. zap. z nicogr. odp.

2 Towarzystwo zaliczkowe w Zatorze

Bilans zamknięcia p. 31. XII. 1924.

Aktywa		Pasywa	
zł			zł
—,06	Pożyczki skryptowe		Udziały członków 1 377,15
13 484,—	„ wekslowe		Fundusz rezerwowy 3 413,27
3 281,71	Lokacje		Fundusz strat —,01
—,—	Ruchomości		Wkłady oszczędn. 4 537,88
—,01	Nieruchomości		Ods. na r. 1925 pobr. 331,05
114,16	Ods. na r. 1925 zapł.		Reeskont 7 870,—
235,47	Rachunki bieżące		Adm. własnej realn. 192,10
678,59	Gotówka		Różne 30,—
			Czysty zysk z r. 1924 42,54
<u>17 794,—</u>			<u>17 794,—</u>

Bilans otwarcia p. 1. I. 1925.

Aktywa		Pasywa	
zł			zł
1 279,58	Pożyczki skryptowe		Reeskont 7 870,—
13 484,—	„ wekslowe		Ods. na r. 1925 pobr. 331,05
1 695,50	Lokacje		Adm. własnej realn. 192,10
235,47	Rachunki bieżące		Różne 30,—
100,—	Ruchomości		Czysty zysk z r. 1924 42,54
9 884,—	Nieruchomości		Wkłady oszczędn. 12 565,74
114,16	Ods. na r. 1925 zapł.		Udziały członków 1 377,—
678,59	Gotówka		Fundusz rezerwowy 5 051,82
			Fundusz strat 11,05
<u>27 471,30</u>			<u>27 471,30</u>

Na rok 1924 przeszło 489 członków; w roku 1924 przybyło 52, ubyło 435. Na rok 1925 przechodzi 106 członków.

Sprawozdanie niniejsze zatwierdzone zostało przez Walne Zgromadzenie w dniu 29 czerwca 1925.

Towarzystwo zaliczkowe
Spółdzielnia z ogr. odp. w Zatorze.

3 Bank Ludowy w Szczekocinach

Bilans na dzień 1 stycznia 1925 r.

Aktywa		Pasywa	
zł			zł
454,12	Kasa		Udziały 8 481,24
14,93	Lokaty		Fundusz zasob. 990,81
512,—	Papiery wartościowe		Fundusz bud. domu 724,42
25 625,—	Pożyczki		Wkłady 7 038,11
1 721,—	Nieruchomości		Długi bankowe 11 792,75
1 379,36	Ruchomości		Ods. pobr. za r. nast. 214,60
150,—	Pożyczki w dochodz.		Wydatki zwrotne 5,30
			Czysty zysk 609,18
<u>29 856,41</u>			<u>29 856,41</u>

Podział zysków. Na kapitał zasobowy zł 61,— na dywidendę od udziałów zł 341,50, na budowę domu zł 206,68.

Sprawozdanie niniejsze zostało zatwierdzone przez Walne Zgromadzenie w dniu 21 maja 1925 r.

1 Bank Pożyczkowy w Brodnicy.

Bilans z dnia 31 grudnia 1924 r.

Aktywa		Pasywa	
zł			zł
5 536,62	Gotówka		Udziały 1 140,21
20,48	P. K. O.		Fundusz rezerwowy 1 030,28
1 854,38	Banki		Fund. n. epodzielny 230,55
2 538,51	Efekta		Rezerwa specjalna 1,46
1 103,89	Waluty		Fund. emerytalny 1 117,27
129 508,24	Weksle		Wkłady A. 4 541,63
65 322,20	Rachunki bieżące		Wkłady B. 21 009,54
3 056,97	Oddziały		Wkłady C. 2 028,36
43 553,35	Nieruchomości		Wkłady D. 1 856,80
			Wkłady dzienne 24 254,57
			Lombard 500,—
			Redyskont 94 897,50
			Rachunki bieżące 55 508,34
			Konto przechodnie 15 118,65
			Zast. Banku Polsk. 15 980,22
			Rachunki różne 3 056,97
			Hipoteki 5 000,—
			Zysk do dysp. W. Zgr. 5 222,29
<u>252 494,61</u>			<u>252 494,61</u>

Bilans otwarcia z dnia 1 stycznia 1925 r.

Aktywa		Pasywa	
zł			zł
5 536,62	Gotówka		Udziały 1 140,21
20,48	P. K. O.		Fundusz rezerwowy 20 704,56
1 854,38	Banki		Fund. niepodzielny 230,55
9 868,85	Efekta		Rezerwa specjalna 21 549,91
1 103,89	Waluty		Fund. emerytalny 16 000,—
129 508,24	Weksle		Wkłady A. 4 541,63
65 322,20	Rachunki bieżące		Wkłady B. 21 009,54
3 056,97	Oddziały		Wkłady C. 2 028,36
24 528,47	Zwaloryzowane nasze pretensje		Wkłady D. 1 856,80
67 050,—	Nieruchomości		Wkłady dzienne 24 254,57
750,—	Ruchomości		Lombard 500,—
			Redyskont 94 897,50
			Rachunki bieżące 55 508,34
			Konto przechodnie 15 118,65
			Zast. Banku Polsk. 15 980,22
			Rachunki różne 3 056,97
			Hipoteki 5 000,—
			Zysk do dysp. W. Zgr. 5 222,29
<u>308 600,10</u>			<u>308 600,10</u>

Na rok 1924 przeszło 1163 członków. W ciągu roku 1924 przybyło 10, ubyło 16 członków. Na rok 1925 przechodzi 1157 członków.

Brodnica, dnia 31 grudnia 1924 r.

Bank Pożyczkowy

Spółdzielnia z nieograniczoną odpowiedzialnością.

L. Janicki. L. Tyczyński.

Za zgodność z księgami banku:

Rada Nadzorcza:

Ks. Dembiński. A. Cybulski. B. Orlewicz. B. Mechlin.
W. Jaroszewski. T. Gajdziewski. J. W. Peto. I. Mieczkowski.
A. Rzycki.

3 Bank Ludowy w Wartkowicach

Bilans z dnia 31 grudnia 1924 r.

Stan czynny		Stan bierny	
zł			zł
4 968,33	Kasa		Udziały 7834,—
2 595,09	Papiery wart.		Fundusz zasobowy 1 320,51
65 396,35	Pożyczki na weksle		Wkłady 55 292,50
14 015,25	„ w rkubież.		Rachunki czekowe 3 464,76
21 000,—	Nieruchomości		Redyskonto 23 980,—
1 969,17	Ruchomości		Długi w rkach bież. 8 410,55
17,10	P. K. O.		Sumy przechodnie 8 892,77
			Zysk czysty 766,08
<u>109 961,29</u>			<u>109 961,29</u>

Rachunek Strat i Zysków: Winien: odsetki prowizje zł 14 565,36, koszty administracyjne zł 2 271,48, administracja nieruchomości zł 1 240,52, zysk czysty zł 766,08, razem zł 18 843,44. Ma: odsetki i prowizje zł 18 843,44, razem zł 18 843,44.

Podział zysków: Sumę zysków przelano w całości na fundusz zasobowy,

Sprawozdanie niniejsze zatwierdzone zostało przez Walne Zgromadzenie w dn. 5 kwietnia 1925 roku.

1 Spółka zakupu i sprzedaży skór w Śremie.

Bilans z dnia 31 marca 1925.

Aktywa		Pasywa	
zł			zł
665,73	Kasa	Udziały	280,93
1 572,92	Towary	Fundusz rezerwowy	51,56
49,—	Banki	Rezerwa specjalna	0,02
100,06	Udziały Sp.	Weksle	1 000,—
1 601,76	Rach. dłużn.	Rach. wierzyc.	2 436,32
1,—	Utensylja	Do dysp. W. Zgr.	221,64
<u>3 990,47</u>			<u>3 990,47</u>

Bilans otwarcia z dnia 1 kwietnia 1925.

Aktywa		Pasywa	
zł			zł
665,73	Kasa	Udziały	280,93
1 572,92	Towary	Fundusz rezerwowy	169,56
49,—	Banki	Rezerwa specjalna	8,36
118,40	Udziały Sp.	Weksle	1 000,—
1 601,76	Rach. dłużn.	Rach. wierzyc.	2 436,32
109,—	Utensylja	Do dysp. W. Zgr.	221,64
<u>4 116,81</u>			<u>4 116,81</u>

Na rok 1924 przeszło 84 członków. W ciągu roku zmarł 1, wystąpił 1 członek. Na r. 1925 przeszło 82 członków. Śrem, dnia 20 lipca 1925.

Spółka zakupu i sprzedaży skór surow. i odp., Sp. zap. z ogr. odp. w Śremie.

St. Olszewski. St. Rusiak.

1 Bank Ludowy w Siemoniu.

Bilans z dnia 31 grudnia 1924 r.

Aktywa		Pasywa	
zł			zł
22,31	Banki	Udziały	39,—
—,05	Akcje	Fundusz rezerw.	3,01
—,14	Efekta	Rezerwa specjalna	—,03
—,01	Nieruchomości	Depozyta	22,37
41,92	Niedobór	Rezerwa na budowę	—,02
<u>64,43</u>			<u>64,43</u>

Bilans z dnia 1 stycznia 1925 r.

Aktywa		Pasywa	
zł			zł
149,48	Banki	Udziały	39,—
312,—	Akcje	Fundusz rezerw.	2 530,—
654,—	Efekta	Rezerwa specjalna	2 523,72
4 000,—	Nieruchomości	Depozyta	23,76
1,—	Ruchomości		
<u>5 116,48</u>			<u>5 116,48</u>

Na rok 1924 przeszło 189 członków, w ciągu roku przybył 1, ubyło 2. Na rok 1925 przechodzi 188 członków. Siemion, dnia 12 lipca 1925 r.

Bank Ludowy, Spółdz. z odp. nieogr. w Siemoniu. W. Maćkiewicz. F. Afelt. M. Dynasiński.

2 Bank Podhalański Spółdzielczy w Zakopanem przedtem „Tow. Zaliczkowe“

Bilans zamknięcia z dnia 31 grudnia 1924.

Aktywa		Pasywa	
zł			zł
1 704,43	Gotówka w kasie	Udziały członków	8 033,29
130 035,—	Pożyczki wekslowe	Fundusz rezerw.	235,80
1,—	Ruchomości	Wkładki oszczędn.	55 553,89
15 829,98	Realność	Wierzyciele	75 250,—
548,90	Banki	Rezerwa strat	—,01
		Ods. naprzód pobr.	14 664,95
		Banki	206,50
		Zysk za rok 1924	3 174,87
<u>157 119,31</u>			<u>157 119,31</u>

Bilans otwarcia z dnia 1 stycznia 1925.

Aktywa		Pasywa	
zł			zł
1 704,43	Gotówka w kasie	Udziały członków	8 033,29
139 035,—	Pożyczki wekslowe	Wkładki oszczędn.	55 553,89
89,33	Ruchomości	Fundusz rezerw.	81 463,72
96 433,80	Nieruchomości	Wierzyciele	75 250,—
548,90	Banki	Banki	206,50
35,76	Papiery wart.	Odsetki naprzód pob.	14 664,95
		Zysk z r. 1924	3 174,87
<u>238 347,22</u>			<u>238 347,22</u>

Bank Podhalański Spółdzielczy z ogr. poręką w Zakopanem przedt. „Towarzystwo Zaliczkowe“.

3 Bank Spółdzielczy w Mławie

Bilans zamknięcia w dniu 31 grudnia 1924 r.

Stan czynny		Stan bierny	
zł			zł
6 683,32	Kasa	Kapitał udziałowy	27 900,33
129,06	P. K. O.	„zapasowy	502,77
191,62	Rk żyr. w Bku Pol.	„amortyzac.	—,03
151 174,—	Weksle skupione	Wierzyciele	681,19
594,66	„ protestow.	Korespond. „Loro“	7,90
3 881,—	Akcje i papiery %/0	Zastępstwo Bku Pol.	20 081,64
3 196,30	Nieruch. i ruchom.	Weksle zredyskont.	61 630,—
6 220,21	Koresp. „Nostro“	Wkłady terminowe	65 985,94
14 719,73	Otwarte kredyty	„bieżące	6 304,25
11,11	Udziały w przedsięb.	Procenty nieodebr.	—,19
224,—	Sumy zwrotne	Podatki skarbowe	113,84
		Nieodebrana dywid.	—,15
		Proc. pobr. za r. 1925	433,75
		Sumy przechodnie	917,88
		Czysty zysk	2 465,15
<u>187 025,01</u>			<u>187 025,01</u>

Rachunek Strat i Zysków. Winien: procenty i prowizje zł 13 246,79, koszty handlowe zł 19 462,67, czysty zysk zł 2 465,15, razem zł 35 174,61. Ma: procenty i prowizje zł 32 323,21, różne zyski zł 2 851,40, razem zł 35 174,61.

Podział zysków. Na fundusz zasobowy zł 1 015,15, na cele społeczne zł 450,—, na gratyfikacje pracownikom i Zarządowi zł 1 000,—.

Zwaloryzowany bilans otwarcia na dz. I. I. 1925 r.

Stan czynny		Stan bierny	
zł			zł
6 683,32	Kasa	Kapitał udziałowy	44 721,98
151 174,—	Weksle skupione	„zapasowy	2 261,15
594,66	„ protest.	Wierzyciele	681,19
3 881,—	Akcje i papiery %/0	Koresp. „Loro“	7,90
11,11	Udziały w przedsięb.	Zastępstwo Bku Pol.	20 081,64
191,62	Rk żyr. w Bku Pol.	Wkłady terminowe	76 279,74
129,06	P. K. O.	„bieżące	6 304,25
34 000,—	Nieruchomość	Weksle zredyskont.	61 630,—
1 188,—	Ruchomości	Procenty nieodebr.	618,09
6 220,21	Koresp. „Nostro“	Obciążenie nieruchomości	2 500,—
14 719,73	Otwarte kredyty	Różne rachunki	1 465,62
224,—	Sumy zwrotne	Zyski z roku 1924	2 465,15
<u>219 016,71</u>			<u>219 016,71</u>

Sprawozdanie niniejsze zatwierdzone zostało przez Walne Zgromadzenie w dn. 7 marca 1925 roku.

3 Spółdzielcza Kasa Oszczędnościowo-Kredytowa w Częstochowie.

Bilans zamknięcia na 31. XII. 1924 r.

Aktywa		Pasywa	
zł			zł
628,71	Kasa	Wkłady	19 077,89
1,08	Pożyczki	Udziały	7 891,68
622,73	Banki	Fund. zasob.	1,67
1 639,02	Różni	Fund. rezerw.	4,93
500,10	Pap. %/0 i akcje	Różni	325,—
760,02	Ruchomości	Sumy przechodn.	513,96
4 338,71	Sumy przechodn.	Redyskonto	14 348,35
34 919,20	Dyskonto	R-ki bieżące	1 752,87
535,80	R-ki bieżące	Banki	29,02
<u>43 945,37</u>			<u>43 945,37</u>

Bilans otwarcia na 1 stycznia 1925 r.

Aktywa		Pasywa	
zł			zł
628,71	Kasa	Wkłady	19 077,89
567,78	Pożyczki	Udziały	7 891,68
622,73	Banki	Fund. zasob.	2 294,07
1 639,02	Różni	Fund. rezerw.	4,93
1 076,90	Pap. %/0 i akcje	Banki	29,02
1 908,92	Ruchomości	Różni	325,—
4 338,71	Sumy przechodn.	Sumy przechodn.	513,96
34 919,20	Dyskonto	Redyskonto	14 348,35
535,80	R-ki bieżące	R-ki bieżące	1 752,87
<u>46 237,77</u>			<u>46 237,77</u>

Na rok 1924 przeszło członków 501, w ciągu roku 1924 przybyło 115, wystąpiło 6, na rok 1925 przechodzi 610 członków. Częstochowa, dnia 28 maja 1925 r.

Spółdzielcza Kasa Oszczędnościowo-Kredytowa z ogr. odp. w Częstochowie

W. Orzel. J. Gołnik. J. Wyrzykowski.

2 Bank Spółdzielczy w Mielcu.

Bilans na dzień 31 grudnia 1924 r.

Stan czynny		Stan bierny	
zł		zł	
1 710,96	Gotówka w kasie	Kapitał udziałowy	22 366,42
4 964,37	Gotówka w bankach	Fundusz rezerwowy	6 600,—
10 579,64	Waluty zagraniczne	Rezerwa strat	420,—
39,71	Kupony	Wkładki oszczędn.	95 814,22
170,—	Bony złote	Rachunki bieżące	11 755,53
6 521,47	Papiery wartośc.	Reeskont weksli	57 600,—
555,56	Udziały własne	Lombard pap. wart.	9 000,—
31 934,77	Rachunki bieżące	Zastępstwo Banku	
159 313,78	Weksle	Polskiego	3 057,47
4 910,—	Pożyczki na zastaw papierów	Różne	9 025,99
—,01	Nieruchomości	Odsetki na 1925 rok	5 136,43
677,36	Ruchomości	Czysty zysk	4 074,93
2 528,84	Różne		
944,52	Odsetki za 1925 rok		
<u>224 850,99</u>		<u>224 850,99</u>	

Rachunek strat i zysków na dzień 31 grudnia 1924 r.

Winien		Ma	
zł		zł	
13 450,36	Koszty administr.	Odsetki i prowizje	14 540,02
160,78	Koszty administracji domu	Zysk na walutach	2 367,39
35,65	Umorzenie 5% ruchomości	Zysk na kuponach	243,77
4 074,93	Czysty zysk	Zysk na bonach złotych	274,62
<u>17 721,72</u>		Zysk na srebrze i złocie	286,92
		<u>17 721,72</u>	

Bilans otwarcia w złotych na dzień 1 stycznia 1925 r.

Stan czynny		Stan bierny	
zł		zł	
1 710,96	Gotówka w kasie	Kapitał udziałowy	31 889,41
4 964,37	Gotówka w bankach	Fundusz rezerwowy	11 216,33
10 579,64	Waluty zagraniczne	Rezerwa strat	1 128,51
39,71	Kupony	Wkładki oszczędn.	118 105,23
170,—	Bony złote	Rachunki bieżące	11 755,53
6 635,10	Papiery wartośc.	Reeskont weksli	57 600,—
555,56	Udziały własne	Lombard pap. wart.	9 000,—
159 313,78	Weksle	Zastępstwo Banku	
31 934,77	Rachunki bieżące	Polskiego	3 057,47
4 910,—	Pożyczki na zastaw papierów	Różne	9 025,99
6 035,55	Ruchomości	Odsetki na 1925 rok	5 136,43
31 667,03	Nieruchomości	Zysk czysty	4 074,93
2 528,84	Różne		
944,52	Odsetki za 1925 rok		
<u>261 989,83</u>		<u>261 989,83</u>	

Mielec, dnia 10 lipca 1925 r.

Bank Spółdzielczy w Mielcu

z nieogran. odpow.

Franciszek Rink.   Andrzej Leyko.   Jakób Maziarz.

11 Bank Ludowy w Dusznikach.

Bilans zamknięcia z dnia 31 grudnia 1924.

Aktywa		Pasywa	
zł		zł	
209,85	Kasa	Udział	0,02
1,55	Banki	Fundusz rezerwowy	20,68
0,09	Akcje	Rezerwa specjalna	0,01
0,01	Efekta	Depozyta	4,53
		Rachunek bieżący	0,23
		Do dysp. Waln. Zgr.	186,03
<u>211,50</u>		<u>211,50</u>	

Bilans otwarcia z dnia 1 stycznia 1925.

Aktywa		Pasywa	
zł		zł	
209,85	Kasa	Udział	0,02
1,55	Banki	Fundusz rezerwowy	316,33
264,55	Akcje	Rezerwa specjalna	0,01
31,20	Efekta	Depozyta	4,53
		Rachunek bieżący	0,23
		Do dysp. Waln. Zgrom.	186,03
<u>507,15</u>		<u>507,15</u>	

Na rok 1924 przeszło 92 członków. W r. 1924 umarł 1, wykluczono 50. Na r. 1925 przechodzi 41 członków. Duszniki, dnia 22 czerwca 1925.

Bank Ludowy

Sp. z odpowiedzialnością nieograniczoną.

X. Szymański.   Bilewski.

3 Chrześcijański Bank Ludowy w Lachowiczach

Bilans z dnia 31 grudnia 1924 r.

Stan czynny		Stan bierny	
zł		zł	
369,95	Kasa	Udziały	701,39
832,63	Lokaty	Fundusz zasobowy	23,91
0,10	Papiery wartościowe	Wkłady	3 018,67
6 416,84	Weksle	Redyskonto	5 443,—
366,03	Rach. bież.	Długi w rach. bież.	84,63
1 221,11	Poż. w dochodzeniu	Ods. pobr. za r. nast.	41,51
18,24	Ruchomości	Nieodebr. ods. od wkł.	9,76
398,54	Wydatki zwrotne	Sumy przechodnie	5,27
49,33	Sumy przechodnie	Zysk czysty	918,49
573,86	Dłużn. i Wierzyc.		
<u>10 246,63</u>		<u>10 246,63</u>	

Bilans otwarcia na dzień 1 stycznia 1925 r.

Stan czynny		Stan bierny	
zł		zł	
369,95	Gotówka	Udziały	756,94
832,63	Lokaty	Fundusz zasobowy	79,26
125,—	Papiery wartościowe	Wkłady	3 059,69
6 416,84	Weksle	Redyskonto weksli	5 443,—
366,03	Rach. bież.	Rach. bież.	84,63
1 221,11	Poż. w dochodzeniu	Ods. pobr. za r. nast.	41,51
45,26	Ruchomości	Odsetki od wkładów	9,76
398,54	Wydatki zwrotne	Sumy przechodnie	5,27
49,33	Sumy przechodnie	Czysty zysk za 1924 r.	918,49
573,86	Dłużn. i Wierzyc.		
<u>10 398,55</u>		<u>10 398,55</u>	

Chrześcijański Bank Ludowy, Spółdz. z nieogr. odp. w Lachowiczach.

3 Kasa Spółdzielcza „Wzajemna Pomoc“ z ogr. odp. w Ostrowcu.

Bilanse.

Aktywa	Na		Pasywa	Na	
	31. XII. 1924 r.	1. I. 1925 r.		31. XII. 1924 r.	1. I. 1925 r.
Kasa	50,43	50,43	Udziały	2 865,10	10 528,26
Papiery wartościowe	503,97	2 759,19	Fundusz spółdzielni	390,37	4 738,80
Pożyczki	18 088,78	18 088,78	Wkłady	37 476,80	87 582,38
Nieruchomość	—,07	59 967,94	Dłużnicy i wierzyciele	737,49	737,49
Ruchomości	3,92	796,—	Banki	194,66	194,66
Towary	23 404,68	23 404,68	Dostawcy	831,98	831,96
Waloryzacja	900,—	900,—	Dyskonto	2 000,—	2 000,—
Strata	1 558,19	1 558,19	Inkaso	13,64	13,64
	<u>44 510,04</u>	<u>107 525,21</u>		<u>44 510,04</u>	<u>107 525,21</u>

Rachunek Strat i Zysków za rok 1924. Straty: Odsetki od wkładów i długów bankowych zł 5 526,65, koszty handlowe zł 23 740,69, niedobór adm. nieruchomości zł 1 474,07, przeniesienie wątpliwe pożyczki zł 2,80, razem zł 33 744,21. Zyski: Odsetki od pożyczek zł 11 274,20, wpłaty różnych za książecz. rozm. telefonicz. i t. p. zł 500,25, zysk brutto na towarach zł 20 365,86, wpłacenie za amortyz. pożyczki w latach ubiegłych zł 35,59, przen. za amortyz. udziały zł 1,12, strata zł 1 558,19, razem 33 744,21.

Kasa Spółdzielcza „Wzajemna Pomoc“ z ogr. odp. w Ostrowcu.

Chrześcijańska Kasa Spółdzielcza z nieogr. odp. w Łodzi
na podstawie Ustawy o łączeniu się spółdzielni z dnia
7 kwietnia 1922 r. i na mocy uchwały Walnego Zgromadzenia członków z dnia 23 czerwca r. b.

została połączoną i przejętą przez

Robotniczy Bank Spółdzielczy z ogran. odp. w Łodzi.

Zawiadamia się niniejszem wierzycieli Chrześcijańskiej Kasy Spółdzielczej z nieogr. odp. w Łodzi, że wierzycielności Ich, istniejące podług bilansu z dnia 31 maja r. b. mogą być na żądanie zaspokojone lub zabezpieczone. Wierzycieli, którzy się nie zgłoszą w przeciągu 3 miesięcy od ostatniego ogłoszenia, uważać się będzie za zgadzających na powyższe zmiany.

Tymczasowy Zarząd Chrześcijańskiej Kasy Spółdzielczej
z nieogr. odp. w Łodzi.

W. Wanatowski. Ig. Małcki. W. Ciołek.

Na podstawie art. 75, ustęp 2 Ustawy o spółdzielniach została niżej wymieniona Spółdzielnia zlikwidowana.

Wierzycieli wzywa się do zgłoszenia swych roszczeń.

Duszni ki, dnia 9 lipca 1925.

Bank Ludowy

Spółdz. z odp. nieogr. w Dusznikach.

X. Szymański. Bilewski.

Poznań, ul. Seweryna Mielżyńskiego nr. 1.

Telefon 1421 (dawniej ul. Wiktorji) Telefon 1421

„POWIERNIK“

Towarzystwo akcyjne rewizyjno-powiernicze

wykonuje swoją działalność w następujących gałęziach:

- I. Książkowość bankowa, spółkowa, kupiecko-przemysłowa.
- II. Książkowość dla majątków ziemskich z własnym wydawnictwem rejestrów.
- III. Oddział podatkowy — deklaracje, reklamacje, zastępstwo.
- IV. Rewizje ksiąg i kasowości w instytucjach i przedsiębiorstwach komunalno-państwowych.
- V. Administracje spadkowe, przeprowadzanie likwidacji, akordów, zamiany, prywatnych przedsiębiorstw i inne czynności powiernicze.

Rzeczoznawstwo, organizacje, stałe nadzory i rewizje przygodne przez przysięgłych rewizorów.

Bezwzględna dyskrecja zapewniona. — Honorarjum według umowy.

Spółdzielnia Wydawnicza Unji Związków Spółdzielczych

z odpow. udziałami w Poznaniu.

Tel. 34-89. Konto czek.: Poznań nr. 206013.

Poleca broszury i dzieła z dziedziny spółdziel. i podatkowej księgi handlowe i druki dla Spółdzielni.

Wykonuje we własnej drukarni wszelkie druki, oraz dostarcza każdego rodzaju stemple metalowe i kauczukowe.

Ostatnia nowość: M. Scheffs: O wekslach i czekach 3 zł. - - - -
M. Turski i T. Wolfram: Polska tabela procent. 10 zł.

Centrala Rolników Tow. Akc.

(Hurtownia „Rolników“ Spółdzielni Rolniczo-Handlowych
należących do
Związku Spółdzielni Zarobkowych i Gospodarczych T.z.)

w POZNANIU, Plac Wolności 17

i Oddziały jej:

w Bydgoszczy, ulica Gdańska 19,

w Toruniu, ulica Szeroka 18,

w Włocławku, ulica Ogrodowa 2.

w Gdańsku, Pfefferstadt 38/39 oraz

Przedstawicielstwo w Katowicach, ulica Marjacka 13,

załatwiają wszelkie transakcje, wchodzące w zakres handlu ziemiopłodami, paszami, nawozami sztucznymi, opałem i t. p. za pośrednictwem Spółdzielni Rolniczo-Handlowych, pod nazwą „Rolnik“, w Wielkopolsce, na Pomorzu, na Kujawach i Górnym Śląsku.

„Rolniki“

kupują od ziemian i gospodarzy: zboża wszelkiego rodzaju, ziemniaki i wszystkie inne ziemiopłody,

dostarczają na specjalnie dogodnych dla rolnictwa warunkach, za gotówkę lub na zamianę: nawozy sztuczne, paszę, opał i inne artykuły, potrzebne rolnictwu.

Od dokonanych zakupów i sprzedaży udzielają członkom w końcu roku dopłat względnie zwrotów.

Zagraniczne wyroby

opanowują coraz bardziej krajowy rynek i utrudniają rozwój naszych placówek przemysłowych, wywołując tem samem w Polsce bezrobocie i powodując krytyczny stan ekonomiczny, który pogarsza egzystencję wszystkich obywateli

Krajowe wyroby

przyczyniają się do wzrostu i rozkwitu naszego życia przemysłowego i handlowego, uniezależniają państwo od obcych wpływów i sprowadzają do niego dobrobyt, przez co staje ono na wyżynach ekonomicznych jak również staje się odpornem na wszelkie wrogie zakusy.

HURTOWNIA SPÓŁEK SPOŻYWCÓW

POZNAŃ - GRUDZIĄDZ - KATOWICE

w zrozumieniu powyższego postawiła sobie za zadanie zastępować dotychczas powszechnie używane produkty pierwszej potrzeby fabrykatów obcych fabrykatami własnymi. Cały szereg wytwórczych zakładów uruchomionych przy Hurtowni, jako placówki handlowej, wypuszcza na rynek wyroby znane pod marką

HA - ES - ES

Każdy, kto chce popierać nasze zadanie, czy to kupiectwo czy to przemysł, winien zważać przy zakupie na znane marki

HA - ES - ES

Dotychczas pod powyższą marką ukazały się następujące towary:

**HERBATA — KAKAO — KAWA SŁODOWA — KROCHMAL
RYŻOWY — NATRON — PASTY do obuwia — PŁATKI
owsiane — PŁYN do czyszczenia metali METALOL —
ULTRAMARYNA do prania.**

BANK

ZWIĄZKU SPÓŁEK ZAROBKOWYCH

CENTRALA: POZNAŃ, PLAC WOLNOŚCI 15.

Oddziały miejscowe:

1. Aleje Marcinkowskiego 26.
2. ulica Gwarna 19.
3. Jeżyce, ulica Dąbrowskiego 49.
4. Św. Łazarz, ulica Głogowska 100.

A. W kraju:

1. Warszawa, ul. Jasna 8,
2. Łódź, ul. Piotrkowska 72,
3. Toruń, ul. Szeroka 14,
4. Kraków, Rynek Główny 19,
5. Bydgoszcz, Plac Teatralny 4,
6. Lublin, Krakowskie Przedmieście 45,
7. Radom, Plac 3 Maja,
8. Piotrków, Plac Kościuszki,
9. Kielce, ul. Kolejowa 54,
10. Grudziądz, ul. Józefa Wybickiego 11-13,
11. Zbąszyń, Marszałkowska 43,
12. Katowice, Warszawska 7,
13. Sosnowiec, 3. Maja 9,
14. Lwów, ul. Jagiellońska 1,
15. Wilno, Mickiewicza 1.

B Wolne miasto Gdańsk:
Holzmarkt 18.

C. Zagranica:

1. Nowy York. Union Bank of the Cooperative Societies New-York Agency,
953 Third Avenue New-York.
2. Paryż. Banque de l'Union des Sociétés Coopératives, Succursale de Paris,
82 rue Saint Lazare, Paris (9-e).

Załatwia wszelkie czynności wchodzące w zakres bankowości.

Adres telegr. w kraju i New-Yorku: „Zarobkowy“ w Paryżu: „Bezeteseb“.

